Mājas Draugs

4. GADS JŪLIJS / AUGUSTS 1953 7./40./NR.

VILTUS PRAVIEŠI... IR AVOTI BEZ ŪDENS
Mākslinieka Anša Bērziņa zīmējums 2.Pētera vēstules 2.nod.17.pantam

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

MĀC. JĀNIS STRAUTNIEKS

KAS MŪS ATVEDA

JA kāds mūsu bēgļu starpā iedomātos rīkot aptauju, interesējoties, kā mēs savu nonākšanu trimdā mēģinām izskaidrot, nezin', vai dažs no mums nejustos visai pārsteigts. Kā pirmo reakciju drīkstētum sagaidīt norādījumus ar ideoloģisku ievirzi, un gluži dabīgi, ka uzsveram savu norobežošanos un reizē vēlēšanos glābties no austrumu varmācības režima, kura tuvāka aprakstīšana šeit, vismaz mums pašiem, vairs nav vajadzīga. Taču mēs nedomājam, ka šī tik labi saprotamā vēlēšanās jau pati par sevi, kā uz burvju paklāja pasakā, būtu mūs atnesusi drošībā, it kā būtu pieticis tikai vēlēties un, lūk, šo vēlēšanos jau esam brīnišķīgi īstenojuši. Mēs nevaram aizmirst to, cik daudziem brāļiem un māsām, vēl bez mums, sirdī dega tādas pat glābšanās vēlmes, un varbūt vēl karstāk kā mums, un tomēr - vai nu tos zinām neizkļuvušus no dzimtenes, vai arī viņi palika tajos tūkstošos un miljonos, kuri kļuva kara orģiju upuris. Lūk, tāpēc mēs uzskatām, ka ja vispār reiz šai problēmai pieskaramies - un cik svētīgi var būt to atgādināties! - tad mūsu jautājumi šeit ir jāizvērš tādā veidā, ka viņi izaicina uz būtiska rakstura izšķiršanos, tā ka jūtas uzrunāts cilvēks savas eksistences pamatos. Un tad nu nevaram jautāt citādi, kā uzrunājamo, t.i. sevi pašu, ievirzot starp diviem galējiem poliem, kur vienu mēs savā atbildē varētum apzīmēt par n e j a u š ī b u, bet otru turpretim par - v a d ī b u, protams, šo vadību neiedomājoties kā paškvadīšanos briesmās. Tāpēc uz jautājumu: Kas mūs atveda šurpu? Īstenībā var atbildēt, tikai izšķiroties par vienu no sekojošiem diviem priekšjautājumiem, proti, ko es saku: vai es e s m u izglābies vai arī - t i c i s izglābts? Neatkarīgi no tā, vai jautāšana šādā nostādījumā mūs pārsteigtu vai nepārsteigtu, un vai liktos vai neliktos šeit vienkārši operēt ar atbildēm, īstenībā savā atbildē mums tad ir jāizšķiras par daudz ko vairāk nekā tikai par tīru konstatējumu uzskatu lietās, mūsu atbildei - apzināti vai neapzināti - līdzi nāk atbildības raksturs un ja tā nepauž tikai noguruša cilvēka apatiju vai vārdu akrobatiku atkarībā no situācijas, tad tā ar loģisku nepieciešamību prasa apliecināt vai izvērsties kādā dzīves stājā vai vismaz izrīcībā, kuru acīm redzami ir apzīmogojusi izšķiršanās lielā vienreizība.

Vispirms, ja nu aprobežojamies ar atbildi, ka e s a m izglābušies, vai tad mēs necenšamies aizvilkt savai dvēselei priekšā kādu necaurredzamu aizkaru, aiz kura nav gribēts ļaut iespiesties ne pašam, ne tuvākajam, ne Dievam? Varbūt tā ir tad vienkārša kūtrība izdomāt domas līdz galam, lai ērtā vienaldzībā varam vadīt savu dzīvi, cik iespējams, bez sirdsapziņas satraukšanas; bet šīs skālas otrā galā varam iedomāties arī paspārniecināto visizdarītāju, apm. no tās šķirnes, kuriem šķiet, ka galējā konsekvencē, neatkarīgi ne no viena, viņi tikai ar kādu pašu spēju vai izdarību palīdzību, kā piem., ar tālredzīgi izplānotiem apsvērumiem, sevišķu veiklību vai piesardzību vai kādā citā līdzīgā veidā, ir izlauzuši ceļu pāri torpēdu laukiem ūdeņos, garām un laukā no degošām pilsētām (piem. Drezdene dega 28 kv. km platībā!), kaujas mutulī cauri viesuļugunīm. Būs varbūt atkal kāds cits, kas izglābšanos tulkos šādejādi: tā bija nejaušība, laime, kāds likteņa rotaļas untums, jā, es pats nezinu, man atliek paraustīt plecus, tā tiešām bija traka lieta, kā hazardā lielo laimestu iegūstot! Galu galā ko man tur daudz domāt, es esmu dzīvs, varu dzīvot - un tas ir tas pats galvenais! Es esmu izglābies bez visas šīs problēmatikas, un arī tālāk dzīvot gribu bez tās! Un vai cilvēkam vispār te maz kas atrisināms un atminams?

Kā redzam, ir skeptiķis, ir ''pats savas laimes kalējs'', nostādīti šāda veida izšķīrēja jautājuma priekšā, itin viegli paklūst zem vienas un tās pašas cepures. Garu pārbaudē (sal. 1. Jāņa 4,1) viņi un to līdzskrējēji sastopas tajā līnijā, kura autonomais cilvēks, kas atraisījies no Dieva un uzsvērdams savu brīvību un patstāvību, iet vai nu akli savu ceļu šinī brīvības skurbumā vai arī - un vēl biežāk - piedzīvojis krizi, iekrīt tajā pēdējā bezdibenī, kuram eksistenciālisma domāšana nav varējusi dot labāku apzīmējumu, kā Nekas. No šīs galējības tad nu mēģina izķepuroties vai jau izvairīties tie, kas meklē kādu kompromisa formulu Dieva un cilvēku attieksmei. Tur tad nu pavīd daudzinājums ''liktenim'', ar lielo burtu rakstītam, filozofi mēģinās savās Dieva konstrukcijās, vēl citi ''dziļdomīgi'' runā par aizredzi (vai Rozenbergs un Hitlers ar savējo jau ir aizmirsušies?) u.t.t.

Bet pievērsīsimies tiem, kas grib atbildēt un liecināt: esmu t i c i s izglābts, un mans glābējs un vadītājs šinī laikā ir bijis neviens cits kā Bībeles Dievs Kamēr pirmie, mulsdami paši un mulsinādami citus jau uzjautāti par to, kā viņi izglābušies, arī mūsu virsrakstā uzdotajā jautājumā netvers kodolu, palikdami periferijā, tikmēr šai otrai grupai skaidra būs atbilde arī jautājot, k a s viņus atvedis šurpu! Kas cits gan kā Dievs, Lielā Majestāte, neizteicamais, neaptveramais, pavisam citādais - totaliter aliter, tas, kurš, kad Viņu sauca, zvaigznes drebēdamas iznāca no neesamības Viņa priekšā. Kā Viņš ir kungs pār radību, tā viņš ir un paliek arī kungs pār vēsturi, un arī kungs pār mani - manās ciešanās un manā priekā. Šī ir majestāte, kas tāda ir nevien savā neizteicamajā varā, spēkā un godībā, bet arī savā žēlastībā un mīlestībā, kā tā atklājusies mums, Ādama bērniem, Jēzū Kristū. Un šī majestāte, uz kuru mēs drīkstam sacīt: ''Tu! Tu esi m a n s Kungs, es gribu būt T a v s kalps'' (atcerēsimies Lutera vārdu, ko ticībai nozīmē piederuma vietnieka vārds ''mans'', ''tavs''!) - šī majestāte ir arī tā, kas mūs atvedusi šurpu! Protams, Dievs šinī mūsu ceļā mums ir sūtījis arī cilvēcisku palīdzību, vispirms jau daudzas reizes briesmu brīdī un vēlāk caur brālīgajām baznīcām, kas gādājušas par mūsu atkļūšanu šurpu - bet visās šinīs gaitās vadītājs ir bijis Viņš, kaut arī rīkojies mūsu labā, izrīkodams cilvēku, un varbūt pat tā, ka šis cilvēks pats to nemaz nav atskārtis! Kas savā sirdī ir saklausījis atskanam šo Dieva ''Tu'' uz mums un savukārt, nevis lai atraisītos, bet lai noenkurotos Dievā, atbildējis Viņam ar savu paklausīgo un bijīgo ''Tu'', tam, un tikai tam, ir noticis lielākais, kas cilvēkam var notikt. Tam arī vairs nav jālauza galva par mūsdienu notikumiem, kas vēl nav izbeigušies un kuru norisē - mēs esam šeit.

Nedomāsim, ka šādu ļaužu - kuŗiem vismaz nav pagājis gaŗām atskārtums par Dieva roku cilvēka dzīvē - būtu tik maz; ieklausīsimies cilvēkos, un kādreiz arī tur, kur to nebijām gaidījuši, nāks mums viņi pretim, un mēs sāksim skatīties uz tiem ar pavisam citām acīm. Tie tad arī ir tie, ar kuŗiem mēs varam dalīties domās, pūloties saskatīt, ko mums šodien darīt - šeit un visur citur pasaulē - ja esam Dieva vadības apzīmogoti. Bet tas jau ir cits temats, pie kuŗa jākavējas jaunā rakstā.

MĀC. KĀRLIS KRONIS

SVĒTĀ DIENA

2.Moz.20,8-11

UN DIEVS uzlūkoja visu, ko Viņš bija darījis, un redzi, tas bija ļoti labs, - vēstī Bībeles pirmās nodaļas pēdējais pants, sekojot vēl piezīmei par sestās dienas vakaru. Uņ otrajā nodaļā pēc ievada vārdiem tūlīt ir ziņa, ka nākamajā dienā Radītājs esot dusējis pēc sava lielā pabeigtā darba.

Kas par varenu ainu! Un, lūk, kā es to iztēlojos. - Radītāja rokas vēl nebija nogurušas, un Viņa mūžīgais gars vēl bija tikpat modrs un svaigs, un dzīvīguma pilns kā rīta spirgtums pār visu jauno radību. Vēl varētu satvert pīšļu sīkās zvirgzdu drumslas no bezgalības neiztukšojamām krātuvēm un veidot atkal citus kalnus, klāt ielejas un dziļumos atvērt skaidra ūdens avotus, vēl bija tikai nieks vien no tās dzīvības formu bagātības, kuŗu izdomā nepazina mitas Viņa griba un spēks; bet kad Viņa skats kā liegs glāsts slīdēja pāri darbam, kas bija veikts un mīlestībā skāra visas lietas, Viņš bija mierā ar to, kas patlaban ir, smaida sīkās krunciņas ap Viņa saules spožuma pilnajām acīm līksmi nodrebēja un raucās šaurākas, kā neviļus plaksti ar sirmajām skropstām bija aizvērušies pār šiem neizdibināmiem gaismas avotiem, kur atspīdumā jaucās zemes jaunais zaļums ar zilgano debesi kā spulgos ezeros un no kurienes izstaroja mirdzums par ik sīkāko pasaules lietu; ap Viņa galvu juka un vilnīja zilbalti un viegli rožaini padebeši, un uz viena no tiem Viņš nolika savu sudraba matu vainagā vizošo galvu. Bet Viņa gleznie pirksti, kam bija nieka lieta salauzt visciešākās klints kalna muguru, turēja joprojām visus dzīves pavedienus, un Viņa vaigs turpināja smaidīt, arī nebūdams vairs nomodā. No šī smaida izplūda līgani gaismas viļņu gredzeni un dzīvība cilāja Viņa krūtis klusā elpā, kas, pārskriedama izplatījuma tāles, reizēm kustināja arī zemes lietas auglības pilnā vējā.

Bībele nestāsta, ka Radītājs vēl pēc tam kādu reizi būtu atlaidies atpūtā. Un ticīgi cilvēki zina, ka viņu augstais Sargs nekad neguļ un nesnauž. Iespējams, ka tā palika pirmā un pēdējā reize, kad Viņš dusēja, bet arī tad Viņa laipnība un sirds vēlīgums palika nomodā. Viņš tik ļoti mīlēja savu darbu, ka Viņa mīlestība nemitējās arī tālāk, pāriedama uz darba rezultātu - zemi un tās pīšļu radījumiem, kuŗu krūtīs Viņš bija licis visskaistāko un visdārgāko, kas ap Viņu pašu bija - mūžības daļu - dzīvo elpu.

Radība šo brīdi svinēja līdzi. Tas bija liels miers, bet ne kā kapsētā, ne kā pazemē, jo tas bija virs zemes.

Reizē ar rīta ausmu modušies putni dziedāja Viņam skaistākās Paradīzes dziesmas, un viņu balsis pacēlās augstu un drebēja līdzi mazo dziedātāju izplestiem spārniem ap Radītāja pagalvi, un vismaigākās un saldākās smaršas no brīnišķīgā pasaules dārza apņēma Viņa atdusu kā sega, ko Viņam pāri klāja pateicīgā radība. Bet abi pirmie cilvēki - Ādams ar Ievu - sēdēja klusēdami zem ziedu pilnajiem zariem un smaidīja, kā redzējuši skrejošu mākoņu spraugā mirkli pazibam kādu tālu un augstu vaigu, jo toreiz viņi vēl nebija bijuši nepaklausīgi un viņiem vēl nekas nebija apslēpts. Tā bija viņu pirmā diena, kad viņi cita nekā nezināja, kā dzīvot un slavēt Radītāju, kas visu ap viņiem bija devis, viņus pašus ielikdams šīs krāšņās varenības vidū, un atvērt savu dvēseli smaidā. Puķēs uzplauka viņu prieks, un viņu laime gavilēja ar putnu balsīm. Nekad, nekad tam vairs tā nebija būt. Drīz sākās kāds skumjš stāsts. Par pirmo grēku.

Bet lai neskaitāmus mūžus vēlāk - mūsu dienās, šīs pirmās jaukās stundas, kas tagad tveŗamas vairs tik miņās un līdzību tēlos, neaizmirstos, - to nācās ierakstīt akmens galdā. Uņ kad Mozus nonāca no Sinaja, pulks ļaužu kalna pakājē lasīja iegrebtu cietā klints šķilā: ''Sešas dienas tev' būs strādāt un visu savu darbu darīt, bet septītā diena ir tā Kunga, tava Dieva dusēšanas diena, tad tev nebūs nekādu darbu darīt... jo tas Kungs dusēšanas dienu ir iesvētījis.''

Gāja gadi, gadu simtu virknes slīdēja laikā uz priekšu un izgaisa tālēs pie mūžības apvāršņa, kā kamieļu karavānu pulki ar savām nastām, pārstaigādami austrumu tuksnešus, - kad pienāca atkal kāda septītā nedēļas diena. Cietā miegā bija aizvēris acis Tas, kuŗa izmocītās miesas līdzjūtīgas rokas bija noņēmušas no krusta un tērpušas tīrās drānās - - reizē cilvēka un Dieva paša dēls, zemes bērns un mūžības lolojums, Jēzus no Nacaretes, Kristus, beidzis savu ceļu šai saulē, nostaigājis, cilvēku mēriem mērijot, mazo ceļa gabaliņu. Bagāts vīrs, Jāzeps no Arimatijas, viņam bija novēlējis savā skaistajā dārzā klintī cirstu kapu, un tajā nu zemes tumsa apklāja vaigu, kas lielā mīlestībā bija pievērsies šai zemei un zemes lietām. Debesu mīlestības apstarotā galva atdusējās uz cietā kapa akmens. Bet pilsētā bija svētki. Un augšā pie kapa ieejas garlaikojās un, sadrebinot plecus, nopurināja nakts vēsumu

VOLDEMĀRS MEŽARAUPS

Meklētājs

ROZES ZIED TIK KAUTRI SVAIGAS.
DĀRZĀ DZIESMA SAN.
TĀ KĀ TĀLA CEĻA STAIGAS
VISA DZĪVE MAN.

GAŖĀM ROZES... GAŖĀM DZIESMA...
BEŽGALĪGAIS KLAJS!
AUGSĀ - DIEVIŠĶĪGĀ LIESMA,
VISUVARENAIS.

- -

TĀ KĀ TĀLA CEĻA STAIGAS
VISA DZĪVE MAN.
UN KĀ GĀJU PUTNU KLAIGAS
SIRDS MAN KRŪTĪS SKAN.

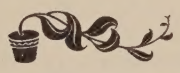

kā auksta lietus lāses Romas leģionāru sardzes kaŗavīri, nevarēdami diezgan ātri sagaidīt savu maiņas stundu.

Pēc klusas dienas, kuŗā kāda acīmnerēdzama, bezgala melna un salta kā ledus ēna šķita satinam savās krokās visu svaigo dabas plaukumu un pēc mēmas nakts nāca rīts, kāds pasaulē ir ausis tikai viens un vienīgs. Tumsa un grūtie dvēseles biedi nokrita kā atsvabinātam cietumniekam viņa savalkātās drānas, un debesu gaismas zelta upe viļņoja pāri vecajai pasaulei. Tāds, tikpat spožs kā šī rīta rožaini sārtā saule atmirdzēja arī Kristus vaigs, kad Viņš nāves miegu no acīm izslaucījis, cēlās no savas īsās dusas, lai dzīvotu tālāk mūžībai. Bija pirmais Lieldienu rīts. Un tā nu visiem, pār kuŗiem šī dzīves ceļa sākumā Dievu lūdzot skanejis Kristus vārds un kas no šī vārda nava atsacījušies visu savu mūžu, svinamā, debesu lietām vairāk veltītā diena ir šī - pirmā pēc miera un atdusas dienas - augšāmcelšanās diena.

"Piemini svēto dienu, ka tu to svētī."

Kuŗu dienu no šīm abām lai nu paturam savos kalendāros īpaši atzīmētu? Kristieši paši ir sākuši nesaprasties, atsevišķām grupām sveŗoties uz vienu un otru pusi. Kuŗa diena nu ir īstā?

Dieva dienas ir visas, visas bez izņēmuma; un tik līdzīgas cita citai kā visi cilvēki pasaulē, būdami radīti pēc viena parauga - Radītāja paša, un tik atšķirīgas viena no otras, ka neviena pilnīgi nelīdzinās iepriekšējai vai nākamai, tāpat kā neviens zemes bērns savā dzīvībā nav gluži tāds pats kā kāds cits, ne vaigā, ne dvēselē. Bet debesu Tēvam neviena no tām nav nemīļāka, ne nepieņemamāka kā pārējās, un Viņš visas tās mums dāvina no savas pilnestības, ar tām mūs apbērdams kā ar mirdzošiem mūžības putekļiem, lai mēs no šīm sīkajām laika drumslām veidotu savu mūžu. Bet ja izvēlamies kādu, lai to it kā paceltu pāri ikdienai, lai dotu tai īpatu vietu, nozīmi un garu, tad tā ir zīme, liecība, ka esam viena nešķirama saime Tā vārdā, kuŗu godinām un pielūdzam kā savu Pestītāju, kas nevienam neredzamo un svēto Mūžīgā vaigu savējiem rāda "garā un patiesībā". Un kā gan lai cildenāk un patiesāk šī vienotā saime godinātu savu Dievu un Viņa sūtīto, ja ne izvēlēdamās par savu atpūtas un prieka dienu to, kuŗā dzīvība uzvarēja nāvi un Kristus atstāja Viņam klintī dāvināto kapu tukšu! Tā ir ne tikai cilvēka, bet arī Dieva lielākā diena, kuŗu allaž pieminot, arvien no jauna starp steidzīgajām darbdienām jānorimst.

Bet vai tā ir negrozāmi nestrādāšanas diena? Seno austrumu pasaulē valdīja uzskats - un šī uzskata nelaimīgā ēna māc vēl tagad cilvēku prātus, ka darbs ir nolādējums, ka tas ir kāds mūžīgs sods un rūgts kauns. No tā nav gluži svabads arī Vecās derības vissirmākais slānis, un no tā nelabu piemēru ieskatījis arī dažs mūsu tautā. Bet manā dzimtajā pagastā nekad nesacīja "slinks", to aizstāja ar kādu citu vārdu, par katru laisko sakot "netikls". Tas druscin raksturo latvieti vispār. Latvietim darbs nebija, nav un nebūs lāsts. Viņš gan vēl šobaltdien jūt kā pārestību, kā sodu, ja viņam nav kur likt sava darba rokas un savu prasmi. Cik reizes, svešatnes ceļus mīdams un šķērsodams, viņš nava aizdomājies atpakaļ pāri pus pasaulei, ikreizes nonākdams savā tēvu zemē, kur viņš pārtika pats no sava darba augļiem un pabaroja vēl citus. Un kad pirms gadiem māte - kā latviešu zemnieks radis saukt savu mūža draugu un saimnieci - nometnes istabā apklāja ar baltu lakatiņu no kastes sanaglotu galdu, kur salikt ar skopu nodaļu griezto maizi, cik dažs kumoss nava spriedies kaklā tādēļ vien, ka sirdi nomāca apziņa par žēlastības maizi, kaut arī varbūt vēlākām paaudzēm par to prasītu samaksu ar uzviju. Mēs paši gribam sev pelnīt, tāpat kā mēs gribam dzīvot. Latvietim darbs ir gods, tas ir prieks, tā ir laime. Nekad viņam nav sajukusi Paradīze ar Lejputriju, pirmajā arī viņš tik labprāt atgrieztos, par otro var tikai pasmīnēt.

Un cik tuvu tas ir Kristus garam, ja atminamies kaučuviņa stāstīto piemēru par akā iebrukušo mājas kustoni vai vārdus: "Svētdiena ir cilvēka dēļ, un ne cilvēks svētdienas dēļ"! Ja Dieva mīlestības griba prasa, lai kalpojam cits citam, tad ir jāstrādā. Un svētīgs būs ārsts, kas pat pa dievkalpojuma laiku noliks savu dziesmu grāmatu un klusītēm aizies no lūdzēju pulka, lai savu chirurga nazi paceltu kā zibošu šķēpu pret tumšās nīcības valsts sūtni. Jo šis dziednieks iet kalpot dzīvībai, kas ceļas no mūmūžības pašas. Un svētīgs bija balamute namdaris Pēteŗa Rozegera, šī ticīgā katoļa, jaunatnes stāstiņā,- kas pat Ziemassvētku svētvakarā nepameta vētras varā jaunceltās spāres, bet naglas dzīdams un skarbiem, diemžēl, neizmeklētiem vārdiem šaustīdams liekuļus, gādāja nabaga ļaudīm pajumti. "Tā bija lūgšana," rakstnieks liek otrā rītā priesterim atbildēt pārsteigtajai

sievai, kas nākusi žēloties, ka viņas vīrs vakar vakarā esot bezdievīgi lamājies.

Un, lūk, kā pats no sevis ieskanējies arī vārds, kas pasaka pašu galveno: tā ir lūgšanas diena, kuŗā Dievam kalpo.

Bet Dievam mums jākalpo ar visu savu dzīvi, domām, vārdiem, darbiem, ar katru sirdzpukstu. Mēs esam brīvi no maldiem, ļaunā briesmām un nīcības nesaraustāmajām cilpām tikai kā gaismas un dzīvības, un mūžības kalpi. Citas brīvības cilvēkam nav. Un lūgšana, kas ceļas uz augšu Dievam pretī nav tikai tā, ko lēni čukst lūpas, kad noliecam galvas pie dievnamu altāŗiem un krustiski saliekam rokas - ir samocīti un zaudēti, ir neīsti brīži, kur lūgšana vismazāk ir tā, kas viņa ir, bet lūgšana ir arī katrs rīts un katrs vakars, dienas gājums un naktī dusa, katra sāpe un katrs prieks un cenšanās labi padarīt savu darbu. Tās visas ir lūgšanas, ja tikai neesam šķirti no Dieva.

Bet svētdiena, brīdiņš, ko gribam būt kādā rokām darinātā svētnīcā? Tas ir ciems pie Dieva, kur Viņa mīļie bērni steidz sērst pie sava Debesu tēva. Tur kādreiz Viņš pats, savām rokām klāj mielasta galdu Svētajā vakarēdienā, tur sēdina goda vietā un tad risinās ciema valodas, un skan gan laipni, gan cieti, bet vienmēr gaiši vārdi, saules un dzīvības vārdi. Baznīcas ceļi, kad svētvakara zvani nebeidz vēl rimt un kad svētu rītu tie no jauna loka vaŗa mēles - tas ir cilvēka ceļš atpakaļ uz sen jau pazaudēto Paradīzi, kuŗas vārti, dainu izteiksmi atdarinot, "paši veŗas neveramī" tik gaidītiem viesiem, kādu pilna ir lūdzēja draudze. Tas ir brīdis, kur ne tikai sapnis ar īstenību sajaucas, bet no kuŗa mums ļauts paņemt ciemkukulim līdz to skaistumu un prieku, un svētību, kā bija pilna visa pasaule, kad viņai vispāri vēl zaļoja un ziedu smaršas nenoreiba un krāsās slīga, un neapklustošās dziesmu balsīs skanēja laiku sākumā Paradīzes dārzs. Ar to mēs zeltījam paši savu dzīvi, kuŗa citādi būtu, kas zina, skopa, tukša un bēdīga. Bet atveŗot savu dvēseli kā logu līdz galam pret saules pusi sen miņās zudušai, bet apsolījumā mūžīgai Paradīzei, mūsu dzīve ceļas nīcībai pāri, kļūdama par dzīvi ar Dievu un Dievam. Lai mēs spētu palikt tie, kas esam radīti un kam mums jābūt, neaizmirsīsim, ka Radītājs licis rakstīt akmens galdos un pats raksta dzīvajās sirdīs: "Piemini svēto dienu, ka tu to svētī."

MĀC. G. KNESS-KŅEZINSKIS

Mūsu jaunatne un baznīca

PASAULES lielo notikumu lēnāis atrisinājums mūs padara par nepacietīgiem gaidītājiem. Liekas, ka nav mums vairs tagadnes, ir tikai nākotnes lielā mīkla, kas atkal par jaunu mums jāatmin. Šajās šaubās raugāmies uz savu jaunatni. Jaunatne ir tā, kas sasniegs tālos nākotnes krastus, pēc kuŗiem tiecoties, mēs viens pēc otra paliksim pusceļā. Jaunatne aiznesīs uz turieni mūsu ilgas un domas, jaunatne paveiks to, ko mēs neesam paspējuši. Bet vai ar šādu ticību un palāvību varam tagad raudzīties uz mūsu jaunatni? Vai varam viņai uzticēt lielās nākotnes mīklas atminēšanu, vai varam viņai jautāt un - atbildē sagaidīt kvēlu ticību un stingru pārliecību par mūsu cerību piepildīšanos.

Kāda ir mūsu jaunatnes laikmetīgā situācija?

Pazaudējot savu valsti un zemi, pazaudējām arī daudzas idejas, cerības un spraustos mērķus. Kas vakar stāvēja nesatricināms, tas šodien sabrucis. Visu to izjutusi mūsu jaunatne. Bezcerīgā, izmisīgā cīņa nebija tikai tautas traģedija. Tā bija arī jaunatnes traģedija. Jaunatnei trūkst dzimtenes. Daudzi pazaudējuši tēvu, māti, jā, pat abus. Daudzi jaunieši jau 17 gadu vecumā bija iesaukti darba un izpalīgu dienestā. Tiem sekoja leģions. Daudzi pazaudēja miesas locekļus. Daudzi izbaudīja krievu zonas briesmas, badu, izbailes. Vecākie piedzīvojuši smagās gūstniecības dienas. Daudzi jaunieši, kas normālos apstākļos dzimtenē varētu netraucēti nodoties studijām, tagad spiesti izcīnīt smago eksistences cīņu, iet darbos un amatos, kas neatbilst viņu iekšējai dziņai. Vienai daļai jārūpējas par saviem vecākiem, kas zaudējuši darba spējas, jāsūta pabalsti uz Vāciju u.t.t. Šī neparastā situācija ir mazinājusi idealismu mūsu jaunatnē. Ir tāpēc labi, ja jaunatne var sanākt kopā, pārdomāt un pārcilāt šos mūsu tautas lielos notikumus.

Tālāk aplūkosim mūsu jaunatnes garīgo situāciju. Ārējie apstākļi zināmā mērā iespaido jaunatni, bet daudz lielāka nozīme ir jaunatnes garīgajai dzīvei. Lai to labāk saprastu, ņemsim īsumā palīgā dažas jaunatnes psiholoģijas atziņas. Kā jau minēju, pēdējo gadu notikumi ir vienreizēja vēsturiska parādība, kuŗā jaunatne izbaiļu un mūsu kopējā kultūras vērtību satricinājumu laikmetā grib veidot savu dzīvi, cenšas radušos chaosu pārvarēt, grib pat cīnīties par jauniem kulturāliem un politiskiem mērķiem. Savā laikā psichologi domāja, ka cilvēka dzīve dalās divās daļās - bērnība, bērna laiks un pieaugušo laiks. Bērns piepeši pieaudzis. Pamazām tomēr radās atziņa, ka starp bērnu un pieaugušo jābūt zināmai starpstadijai. Jaunatnes gadi ir pilnīgi patstāvīgs periods, kas katram cilvēkam ir citāds. Šis laikmets prasa iedziļināšanos, studēšanu, un te psichologiem stāv priekšā plašs darba lauks. Tas ir liels brīdis bērna dzīvē, kad viņš vairs nesaka: "Jānītis dara to un to", bet - "Es daru". Vēl lielāks ir brīdis, kad jaunietis atrod savu "es", savu personību un ar to ieiet pieaugušo cilvēku pasaulē un viņu kultūrā. Personīgajam "es" jaunietis var sekot piepeši un bez kritikas, bet var arī pavisam lēni un pamazām atļaut sevi ietekmēt. Šis laikmets jaunieša dzīvē var būt ļoti kritisks, ar tālu ejošām sekām. Šai stāvoklī atrazdamies, jaunietis sāk izjust lielu vientulību, kam grūti pretoties. Sāk atsvešināties nevien no savas tuvākās apkārtnes, bet arī jaunatnes daļas. Valdošais materiālisms nav dvēseles sabiedrotais. Bieži vien apkārtnes cilvēki ir tukši. Jaunietis jūtas nesaprasts. Šāds stāvoklis ilgi nevar pastāvēt. Sākas meklēšana pēc cilvēka, kas saprastu. Samērā reti tie būs vecāki, pat bijušais draugs un skolotājs. Šai laikā jauneklis, jaunava visvieglāk ietekmējami. Viņi meklē problēmas, grib atrisināt. Rodas interese par deju, sportu, flirtu, modi, darbu, pienākumu, ziņatnes pētījumiem, mākslu, šķiru. Tas ir ideju un meklējumu laiks.

Šai laikā jaunietis pievēršas arī reliģijai. Kā nu jaunatne reaģē uz reliģiju, kristietību? Bērna ticībā notikušas pārmaiņas, iemācītās lūgšanas vairs neapmierina. Jaunatne, ilgodamās pēc kaut kā augsta, skaista, cēla, pēc īstiem pārdzīvojumiem, sāk skatīties uz reliģiju kritiski. Nereti asaras līst

EDVARTS TŪTERS

Viņa gaismā

ES GRIMDAMS GRIMTU TUMSĀ BAIGĀ,
JA LĪDZ MAN NENĀKTU KĀDS STARS
NO ZVAIGZNEM, UN NO SAULES VAIGA,
UN PIE TĀ NEMIELOTOS GARS.

TAD SIRDS, KAS KARSTI PUKST, KĀ GĀLE
MAN BŪTU STINGUSE, UN SNIEGS
TAI SALTS UN MŪZĪGS KLĀTOS PĀRI,
UN ŠVESS MAN BŪTU PLAUKSMES PRIEKS.

BET VIENMĒR SPĪD MAN GAISMA KĀDA -
PROM DZENOT SAUBU MĀKOŅUS;
PATS DIEVS MAN TUMSĀ TAKU RĀDA -
MAN CEĻAZVAIGZNI DEGDAMS KLUSS.

aumaļām un nakts pavadīta lūgšanā. Tiktāl vārds jaunatnes psiholoģijai.

Pavisam smagos un baigos pārdzīvojumos šis stāvoklis ir veidojies mūsu jaunatnē. Te tas ir bijis daudz nopietnāks. Redzot ideālu sabrukumu, piedzīvojot lielo nāves plauju, redzot baznīcas sairšanu, ticīgo nespēku bēdu laikos, jaunietī bieži vien pacēlās un arī tagad paceļas jautājums par dzīves un nāves jēgu. Tie, kas pieredzējuši Drezdenes vai kādas citas pilsētas bombardēšanu, vai piedzīvojuši kuģa bojā eju, pavisam citādi skatīsies uz cilvēkiem un valdošām varām, nekā tie, kas no tādiem pārdzīvojumiem bijuši pasargāti. Tādēļ, kā jau minēju, mūsu trimdas jaunatne nevar tik ātri sajūsmināties par ideāliem. Ir iestājies tāds kā nogaidīšanas laiks.

Kādi nu šai laikā un apstākļos baznīcas uzdevumi? Baznīca grib jaunatnei palīdzēt. Baznīca negrib un nevar atbildēt jautājumus, ko uzstāda mūsu prāts un pasaules notikumi. Baznīca atbild jautājumus izejot no Dieva vārda, kas ir viņas domāšanas un rīcības mēraukla. No šāda viedokļa pagājušais laiks bija elku dievināšanas laiks. Kā jaunatne varēja iegūt spēku un stiprumu, ja vecā paaudze daudzkārt pielūdza un kalpoja elkiem? Pamazām viņa attālinājās no Dieva vārda un līdz ar to nonāca zināmā nedrošības stāvoklī. Dieva vārds vairs nebija autoritāte, to pielīdzināja cilvēka vārdam. Baznīca sludina un tai jāsludina Dieva vārds, viņa grib būt stabila, viņa grib jaunatnei dot noteiktas atbildes un grib to vest pie drošas izšķiršanās. Baznīca grib redzēt jaunatnes laimi un labklājību. Baznīca caur kristību mūs ir piepulcinājusi lielajam kristiešu pulkam. Dažkārt mēs neprotam novērtēt kristības lielo nozīmi. Kristība mūs izvedusi no tumsas gaismā un piepulcinājusi lielajam kristīgo pulkam visā pasaulē. Caur kristību mēs esam Dieva īpašums.

Latviešu jaunatne pieder Dievam. Viņa ir kristīta. Katram personīgi Jēzus kristībā ir teicis: Tu esi mans! (Jez.43,1). Nebīsties, es tevi esmu atpestījis, Tu neesi viens, es esmu ar Tevi. Es Tevi turu ar savu labo roku! Baznīca šī brīža lielo vērtību mums atgādina un nostāda dzīves vidus punktā. Kristībā mēs saskaramies ar Kristu - ar to Kristu Jēzu, kas pēc Dieva prāta gāja uz Golgatu, lai tur mirtu par mūsu - maniem un taviem - grēkiem un tiktu atkal uzmodināts trešajā dienā. Pie krusta Golgatā mirušais un augšāmcēlies Kristus tagad dzīvo, valda un par savas atklāsmes vietu nozīmējis kristīgo baznīcu. Tur mēs viņu atrodam, jo, "kur 2 vai 3 sapulcināti manā vārdā, tur es esmu viņu vidū." Baznīca grib jaunatni pasargāt no visiem pārspīlējumiem un fantazijām, grib skaidri pateikt, ka Kristus sastopams Dieva vārdā un sakramentos. Kas šos Dieva vārdus dzird, uzņem un pēc tiem dzīvo - tas piedzīvo Dieva vārda spēku. Baznīca runā par mūsu sirdsapziņu, par sirdsapziņas mokām - bet arī par atbrīvošanu no vainas sajūtas. Šo lielo grēku piedošanas mantu Dievs mums ielicis jau šūpulī. Mums tikai ticībā tā jāsaņem (I. Jāņa 1,9). Dievs mūs ikvienu meklē caur baznīcu. Baznīca nav tikai vieta, kur jaunatne var patīkami laiku pakavēt, atrast sev jaunus draugus, satikt paziņas - caur baznīcu Dievs mūs ikvienu meklē un uzrunā.

Draudzei šis lielais uzdevums jāapzinās. Tas nav viegli. Darbiniekam, kas grib šo darbu strādāt, labi jāsagatavojas. Draudzē jāvalda dzīvam Dieva garam, un kur būs šis Dieva gars, tur augļi neizpaliks. Kur būs jaunas dzīves sākums, tur arī jaunatne būs aktīva šīs dzīves līdzdzīvotāja, un baznīca būs sākusi savu darbu pie jaunatnes.

Parasti jau ir tā, ka darbs dzimst vienā dienā. Tā tas ir noticis ar visām lielajām jaunatnes kustībām: YMCA, YWCA, EC, Kristīgo studentu biedrību, atsevišķu zemju jaunatnes organizācijām. Kur Dieva vārdu sludina un Dievu lūdz, tur arī šis darbs rodas. To nevar noorganizēt. Ja kāds jaunatnes darbinieks, vienalga, vai tas būtu draudzes mācītājs, vai kāds cits - kopā ar dažiem jauniešiem cītīgi lasa Bībeli un lūdz Dievu, tas piedzīvos, ka radīsies vēl divi, trīs. Darbs ies plašumā. Jaunatnes darba sākumā ir svarīgi šie divi vai trīs, kas lasa Svētos rakstus, kas lūdz Dievu un darbojas pārējās jaunatnes vidū. Tie, kas Dieva vārdā un lūgšanā cīnas par jauniešu dvēselēm, rada savā starpā kristīgu sadraudzību, kas gaiši izstaro tuvākā un tālākā apkārtnē.

Pašreiz slavenākais evaņģelists Vācijā, māc. J. Buss, rakstot par atmodas kustībām Vācijā, norāda uz lielo jaunatnes lomu šai darbā. Viņš norāda, ka Dieva valstību nav cēlušas masas. Vienmēr ir bijuši daži Dieva aicināti cilvēki. Tā to darījis arī Jēzus. Viņš uzrunājis daudzus ļaudis pilsētās un ārpus tām, bet ir bijis laimīgs,

ja kādu varējis ņemt savrūp, kaut arī tas būtu tikai akls ubags ceļmalā. Tā tas ir arī mūsu dienās. Tie, kuŗus Dievs ņēmis savrūp un kas Viņa aicinājumam paklausījuši, var būt par lielu svētību. Dažreiz tikai biklums kavē strādāt ar atsevišķiem cilvēkiem. Jaunietis, kas savā dzīvē pārdzīvojis smagus pārbaudījumus un Kristus spēkā uzvarējis, vislabāk varēs palīdzēt arī citiem. Tā kāda jaunatnes darbiniece stāsta: Kādu dienu sastapu jaunu fabrikas strādnieci. Nelikās, ka viņai būtu kādas bēdas. Taču sarunā noskaidrojās, ka viņa, zaudējusi māti, ļoti cieš. Stāstu beidzot, jaunava klusi piebilda: "Es jau sen meklēju kādu cilvēku, kas man būtu mātes vietā! Ir kaut kas vajadzīgs, bet es neatrodu!" Vientuļas sirds sauciens pēc palīdzības. Jā, daudziem trūkst šīs mātes sirds!

Vēl svarīgāka jaunatnes pulciņu loma. Šis darbs liekams pirmā vietā. Ja uzšķiram Bībeli un jautājam: Ko es kā atsevišķs cilvēks tur varu izlasīt, kas tur priekš manis rakstīts? - mēs pieredzam, ka Bībelei ir atbildes un savs viedoklis visiem jautājumiem. - Darba veidi te ir dažādi. Svarīgs ir tas apstāklis, ka šis Dieva vārds veido kristīgu sabiedrību. To mūsu tauta piedzīvoja brāļu draudzes ziedu laikos. Vēlāk mūsu dzimtenē radās šāda kristīga sadraudzība mūsu jaunatnes pulciņos - Rīgā, Alūksnē, Liepājā, Skrundā u.t.t. Šīs vienības respektēja un ar tām jau zināmā mērā rēķinājās. Daudzi šos laikus atceroties saka, ka tie bijuši skaistākie brīži dzīvē. Lai pieminam Vācijā bijušo Imbshauzenas Studiju centru, Berchtesgadenas Studiju centru, brāļu Urdzes vadīto Kristīgo studentu apvienību u.t.t.

Svētais Gars, caur Bībeli darbodamies, ļauj mums saskatīt katram laikam vajadzīgo: 1. Luters: Caur ticību taisnoti, 2. Speners - Franke, lielie pietisti: Ar trīcēšanu un drebēšanu topiet svēti. 3. Mūsu laikmetā jāsaprot, ka mēs esam Kristus miesa un piederam pie šīs lielās vienības.

Kur atskan Dieva vārds, tur jābūt arī lūgšanai. Caur Dieva vārdu un lūgšanu darbojas Dieva Gars. Mums jāmācās lūgt. Evaņģelizacijas nedēļā kādā tālā Ziemeļminnesotas lauku draudzē evaņģelists Lijs (Lee) uzaicināja kādu jaunekli, St. Olafa koledžas studentu, lūgt par rītdienas dienas sanāksmi. Lūgšana bija tiešām dziļi ietekmēja. Biju pārsteigts, ka šis pats jaunietis, izteicot savus spriedumus par dienas

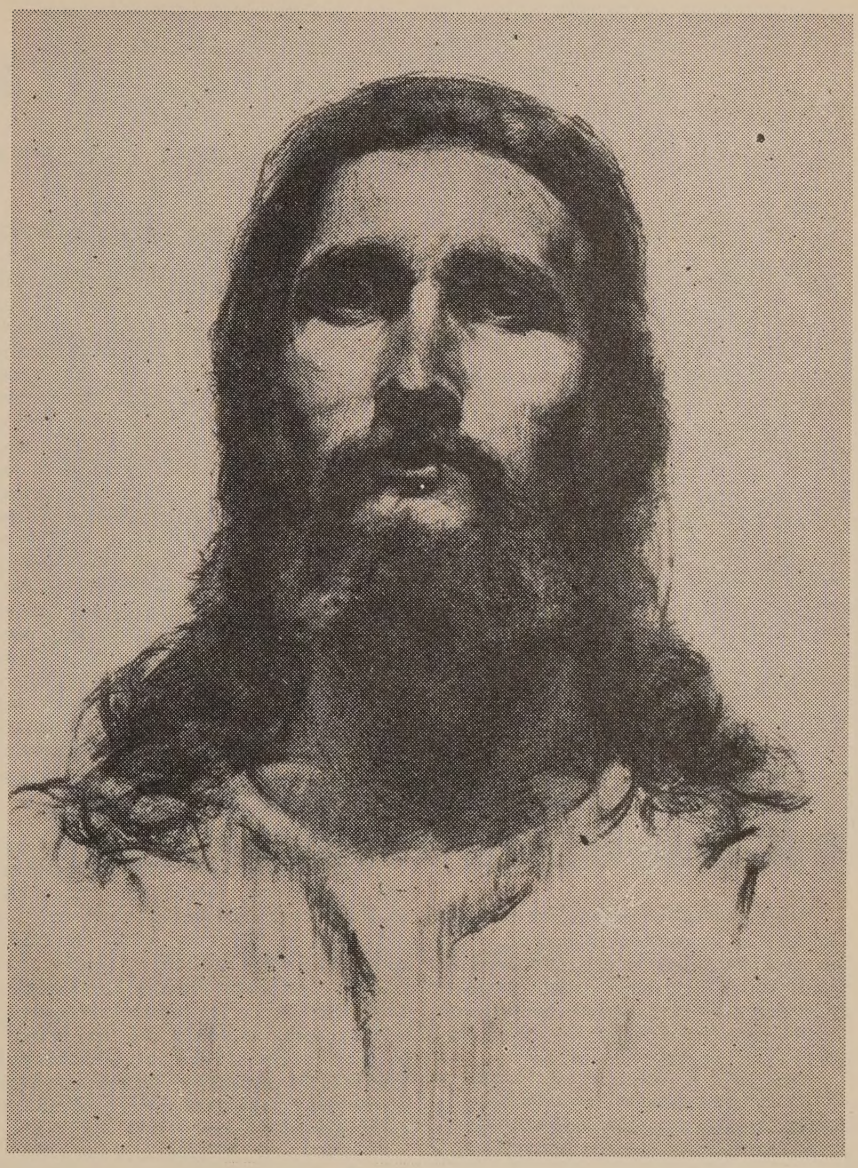

Lūnsdorfa - Kristus

dievkalpojumu, visus jautājumus bija tvēris ļoti dziļi. Kur jauni ļaudis lūgs Dievu, tur draudze pastāvēs.

Sākumā minēju, ka mūsu jaunatne piedzīvojusi daudz vilšanās un ļaunuma, daudz kam vairs neuzticas un daudz ko vairs netic, daudzas vērtības vērtējusi un par nederīgām atradusi, itkā no ceļa nogājusi sāņus un tik daudzreiz izjūt vientulības nastu. Viņa meklē vadoņus un vadītājus, kas varētu palīdzēt, kas varētu sirds jautājumus atbildēt. Daudzas vērtības un atziņas piedāvā no daudz un dažādām pusēm. Ja der pieņemsim! Bet neaizmirsīsim, ka baznīca, kas kā māte mums tuvojas, grib ņemt mūs savā aizvējā un aizsargā, grib dot mums vērtīgāko mūsu dvēseles dzīvei. Tā uzrunā mūs ar Svētajiem rakstiem - Bībeli, tā māca mums Dievu lūgt, ļauj mums veidot kristīgu sadraudzību, palīdz rast īstus, krietnus domu biedrus. Ja šos balstus, ko baznīca mums sniedz, mācēsim pareizi novērtēt, taď būsim laimīgi un mierīgi iziesim cauri visiem lieliem un maziem pasaules notikumiem - pretī tai dienai, kad būs jāaun kājas, jāņem rokā paegļa spieķis un jādodas atpakaļ uz dzimteni, atpakaļ uz mājām.

H. KREICERS

To tev, bēdu dvēselīt, būs zināt

Skats R. Blaumaņa reliģiskajās atziņās

Šā gada 1. janvāris bija Rūdolfa Blaumaņa 90. dzimšanas diena, un turpat 45 gadi jau ir pagājuši kopš 1908.g.4. septembŗa rīta, kad izbeidzās viņa laicīgais mūžs. Mūsu lielo notikumu un pārvērtību laikmetā tas ir jau liels laiks. Kas viss šai laikā nav brāzies pār Latviju un visu pasauli, kā bangojoši ūdeņi, kādos vējos nav vētīti atsevišķi cilvēki, tautas un valstis! Lieli vīri ir nākuši, uzliesmojuši kā meteori un dzisuši. Runājot Blaumaņa vārdiem,

Vakar vēl dižens un slavens, un cēls,
Šodien - mēms izbālēj's nīcības tēls;
Rītu jau kaps savu upuri rij,
Parīt - ''Kur, kad un kas viņš tāds bij?

Bet Blaumaņa vārds nav dzisis. Šodien tas pat lielāks, nekā tad, kad tā nesējs vēl dzīvoja, mīlēja, cieta, smējās, vēroja dzīvi un cilvēkus un atveidoja tos savos darbos.

Un atkal mēs cenšamies vērīgāk ieskatīties meistara dzīvajās, zilajās acīs zem zeltīto aceņu stikliem, lūpās zem kuplajām ūsām, iespiesties viņa dvēseles dziļumos, atminēt un izprast viņu. Ko viņš domāja? Ko juta?

Jaunās strāvas ietekmē kritika tolaik prasīja, lai rakstnieku darbi risinātu sabiedriskas problēmas. Blaumanim pārmeta seklu joku kultivēšanu un sociālo problēmu trūkumu. Blaumaņa joku lugas tagad ir gandarītas: tās netiek vairs pulgotas un lāgu lāgiem pārstaigā arī mūsu trimdas skatuves. Bet runās un rakstos vēl arvienu tiek atkārtots vecais trafaretais apgalvojums: Blaumanim nav problēmu. Tā gluži nav. Te viņam tiek darīts pāri. Tiesa, Blaumanis neaplūko problēmas pašas par sevi, kā tas diezgan bieži tiek darīts. Kaut vai patlaban aktuālajā Zentas Mauriņas Franceskā tik daudz problēmu, ka lasītājs tanīs iestieg kā muša medū. Blaumanis nav kabineta un rakstāmgalda, bet dzīvās dzīves cilvēks. Viņa ļaudis, situācijas, pat vietas un koki (piem. lielā egle Aizvien lillā, krustābele Sestdienas vakarā) - dzīvē noskatīti. Viņa Indrāni ''notiek Vidzemē, Ergļu apgabalā.'' Arī viņa problēmas sakņojas dzīvē, izriet no situācijām, cilvēku pārdzīvojumiem un valodām. Varbūt autors dažkārt pat nav apzinājies to klātieni, bet, atveidodams dzīvi un tās norises, viņš izvirza arī problēmas. Un vai tad pati dzīve nav tas neizsīkstošais avots, kas izverd visus samezglojumus, ko tad prātnieki apcer savos teoretiskajos domu gājienos? Tā tie izriet arī no Blaumaņa darbiem. Tā Salna pavasarī, Raudupiete un Ugunī risina mīlestības un ģimenes problēmas, Indrāni - tēvu un dēlu un pat veselu laikmetu un paaudžu cīņas, Andriksons - tautību un šķiru sadursmes un dažādu tiesību izpratni (vieni Andriksonā saskata cīnītāju par latviešu zemnieka tiesībām, citi - noziedznieku) u.t.t. Bet viss tas atklājas tikai vērīgākam ieskatam un analīzei, un šai ziņā mūsu vecmeistars vēl nebūt nav pilnam apgaismots un izvērtēts.

Mājas Drauga lasītājus šai sakarībā var interesēt Blaumaņa pieeja lielajiem, pēdējiem, t.i. reliģiskajiem jautājumiem: kā viņš tos uztvēris un izpratis, kāda viņa nostāja un izjūta ticības lietās. Par Apsīšu Jēkabu, Saulieti, Poruku, Fr. Bārdu, L. Breikšu mums ir nodibinājies uzskats, ka tie ir ticīgi un kristīgi cilvēki un rakstnieki, gandrīz bez kādas noslieces vai niansēm citos virzienos. Kā ir ar Blaumani?

Plašākajā Blaumaņa biografijā, ko sarakstījis A. Birkerts, lasām par tiem tālajiem laikiem, kad viņš vēl bija Rīgas apriņķa tirdzniecības skolas skolnieks: ''Uz baznīcu Blaumanis parasti gājis viens. Mājās viņš izteicis savas domas par dzirdēto. Viņš ne visam varējis piekrist, ko tur dzirdējis. Kad meitenes tam taisījušās iet līdz uz baznīcu, tās atraidījis teikdams: ''Jūs tur meklējat pavisam ko citu nekā es: jūs tikai ejat rādīt savas drēbes un skatīties uz zēniem.'' (Blaumaņa kopoti raksti, I sējums. Latvju Grāmata, 1952., 41.lp.) Tātad nopietna un kritiska pieeja jau agrā jaunībā.

Nedaudz vēlāk jauno rakstnieku saista sirsnīga un ilggadīga draudzība ar iecienīto Ergļu draudzes mācītāju, vācieti A. Zunti.

Tad, 1896. gada vasarā Blaumani Brakos apciemojis V. Eglītis, un viņam Bl. izteicies, ka ''ļaudis viņa apvidū Dievam neticot, un neticot arī viņš pats.'' (148.lp.)

1899. gadā iznāk Blaumaņa ievērojamā novele Nāves ēnā. Uz ledus gabala jūrā aiznestie zvejnieki raugās nāvei acīs. Kur gan citur cilvēks meklē Dievu, ja ne šādā situācijā? Taču te neko tādu neredzam. Vienīgi pirms liktenīgās lozes vilkšanas viens no zvejniekiem pārmet krustu. Vai autoru būtu ietekmējusi jaunā strāva? Jeb vai viņš šos vīrus, kas saraduši ar briesmām un nāvi, kam daudziem jūra ir paņēmusi tēvu vai brāli, tēlo ar tik biezu čaulu, ka tai cauri neizlaužas nekādas intimākas jūtas, arī viņu ticība ne? Nav šaubu, viņu domas kavējas pie piederīgajiem krastā, bet arī tas uz ārieni neizpaužas gandrīz nemaz. ''Māte mūs šovakar sacījās sagaidīt ar sutinātiem kāpostiem; bet tagad jau viņa zinās...'' Jānis pamāja ar galvu. Tēvs saverkšķējās acis un aizspieda vienu vēl ar rādāmo pirkstu, bet viņš tomēr nevarēja atturēt pāri asaru, kas iekrita viņa baltajā bārdā. - ''Jā, viņa tagad jau zinās,'' viņš atkārtoja. ''Ko nu viņa sacīs, ka mēs abi divi... abi divi? ... Vai nu tu nevarēji palikt mājā? Par sevi es jau nekā... tāpat viņa... Bet par tevi... Tu viņai biji...'' Viņa uzpampušās acis atkal saverkšķināja, un viņa nāsis drebēja. -

Tas viss. Tik skopi ir šie vīri savu jūtu izpaudumos. Ko viņi izjūt un domā, tas slēpts zem šķietamas vienaldzības, gluži kā kaŗa vīriem kaujā. Bet zem tās ir viņu maigums pret ģimeni, dzīves alkas un arī - lūgšanas Tam, kam pieder zeme un jūra.

Tsi pirms 1905. gada ērglenieši runāja, ka Blaumanis baznīcā neesot redzēts. Jādomā, gluži bez pamata tādas valodas nebūs bijušas. Tolaik mācītājs bija vācietis K. Kēlers (Koehler), ko draudze lāga necienīja. Par viņu ņirgājās un saukāja par žīdu. Atskaitot Ziemsvētkus u.c. lielos svētkus, tāpat iesvētīšanas dievkalpojumus, baznīca bija patukša. Pagastskolotājs un revolucionāri noskaņotais jaunais dzejnieks K. Skalbe pēc parauga Ja

ikviens tik zemē sētu bija sacerējis par viņu pavisam neskalbisku, neglītu pantu. Iespējams, ka vismaz daļēji Blaumanis atturējās no baznīcas tāpēc, ka arī viņam nepatika pieminētais mācītājs.

Beidzot šai sakarībā jāmin, ko A. Birkerts raksta jau minētajā biografijā: "Te man jāatzīmē no drošas puses citāds ieskats par Blaumaņa attiecībām pret šo (t.i. reliģijas, H. Kr.) jautājumu: Blaumanis nav bijis ticīgs, bet atklāti to sevišķi neizrādījis." (212.lp.). Tikai, kas ir šī drošā puse, to Birkerts ne te, ne arī kur citur nepasaka, tā kā ir tikai kails apgalvojums bez pierādījuma.

Tik daudz par Blaumaņa ticību vai neticību varam izlobīt no viņa biografijas. Ir daži norādījumi, bet noteiktu, neapšaubāmu datu nav. Uz tiem nevar balstīt noteiktus secinājumus, tie varētu būt maldīgi. Blaumaņa reliģisko atziņu pētīšanai mums jāapskata tā izpaudumi arī viņa darbos.

Vispirms maza ekskursija Skroderdienās Silmačos.

Lai dabūtu medu misas saldināšanai, skroderzellis Rūdis ir iztramdījis bites. Meistars Dūdars nu viņu par to baŗ. - - Dūdars: Kā liekas, Rūdi, tad tu savus galvas gabalus sāc aizmirst. Vai nevari man, piemēram, pateikt piekto bausli? - Rūdis: Tev... tev nebūs nokaut.- Dūdars: Pareizi. Tev nebūs nokaut - Silmaču bišu. - -

Zīmīgs tulkojums! Vispirms - galvas gabali un tamlīdz baušļi jāzina, lai pēc tiem dzīvotu. Ja kāds dara aplam, tad tāds laikam baušļus nezina, tos aizmirsis. Tas mūs noved pie diezgan daudz pārrunātā jautājuma par ticību un darbiem - vai pietiek ar ticību, vai vajadzīgi arī darbi. Ar Dūdara muti te tiek apliecināta darbu nepieciešamība, proti, jādzīvo un jādarbojas pēc bauslības. Tālāk - parasti domājam, ka baušļi zīmējas tikai uz cilvēkiem, noteic cilvēku savstarpējās attiecības. Tā piektais bauslis aizliedz nogalināt cilvēku. Ka tas tulkojams plašāk, attiecināms arī uz pārējo dzīvo radību, tas Bībelē nestāv. Tādu nostāju gan pauž mūsu tautas dziesmas un pasakas:

Ne sunīša nepaspēru,
Ne uguns pagalītes:
Ir sunītis Dieva laists,
Ir uguns pagalīte.
(T. dz.)

Ja nu visi un viss Dieva laists, tad katram cilvēkam, dzīvniekam,

E. Brencena - "Indrānu" dekorācijas uzmetums

stādam un pat nedzīvai lietai ir savs laiks, vieta un nozīme (kaut ar pavisam niecīga) lielajā pasaules plūsmā un tās norisēs. Tad visam pieejams ar iespējamo saudzību, neko nedrīkst vieglprātīgi, bez vajadzības postīt un iznīcināt. Tā vēcais Mozus bauslis te saaudies ar latviešu saudzības tikumu un dabūjis plašāku tulkojumu.

Tālāk mazliet apstāsimies pie vīrišķīgās, parupjās, bet krietnās kalpones Līzes Indrānos, tēla, kas figurē arī citos Blaumaņa darbos, (piemēram Lavīze joku lugā No saldenās pudeles.) Proti, pārmezdama Ievai ļaunu izturēšanos pret Indrānu tēvu un māti, viņa starp citu saka: "Tāda bezdievība baznīcā no kanceles jāapsauc." Jādomā, Edvarts un Ieva savu reizi gāja baznīcā un pie dievgalda, tā kā šāda veida bezdievību viņiem nevar pārmest. Līzes uztverē bezdievība izpaužas ļaunos darījumos, un tāda šai gadījumā ir jauno Indrānu cietsirdība pret vecajiem. Atkal tā pati ticības un darbu problēma, kas iepriekšējā piemērā, un atkal uzskats, ka nepietiek ar ticību un kulta prasību pildīšanu vien, bet ka ticībai jāizpaužas krietnā dzīvē un darbos.

Bet tas vēl nav viss. Bezdievība jāapsauc baznīcā no kanceles. Nepietiek, ja baznīca tikai sludina dievvārdu, mudina uz labu, pamāca un izdala sakramentus. Tai jāapsauc bezdievība aprādītajā nozīmē, jācīnās ar ļaunumu, kur tas parādās dzīvē. Nevar aizbildināties ar to, ka "Mana valstība nav no šīs pasaules," kas bieži ir ērtāk un patīkamāk. Esam nonākuši atkal pie daudz cilātā jautājuma, vai baznīcai palikt izolētā stāvoklī, aprobežoties tikai ar sludināšanu un kulta kopšanu, vai iet dzīvē un tās cīņās. Enerģiskā, aktīvā Indrānu Līze grib aktīvu baznīcu.

Skatiet tik, kādas problēmas izriet no Blaumaņa vienkāršo cilvēku, Dūdara un Līzes, šķietami nenozīmīgiem izteicieniem! Pārāk vienkārši pateikts, lai tur meklētu kādu dziļāku saturu!

Nu jāapstājas pie Indrāntēva, raksturīgā sava laikmeta, viena no plastiskākiem patriarchālo zemnieku

tēliem visā mūsu literātūrā. Drāmas piektajā cēlienā, kad arī viņa mūžs jau ir piektajā cēlienā, aizdzīts pirtiņā un juzdams tuvu savu aizejamo stundu, viņš dabīgi nododas domām, kādas diendienas dzīves un darbu steigā cilvēki parasti nemēdz domāt. Proti, "Kā tad mums būs, kad darbus mierā liksim? " kā teikts kādā vecā korālī? Zelmiņai viņš saka: "Es domāju: es nomiršu, mani apraks, un es būšu beigts. Bet nu es tomēr druscin dzīvošu caur to labu, ko tev esmu mācījis." Tātad kaut kas paliks, kas nemirs līdz ar viņu; paliks labais, ko viņš sējis un atstājis, tā domā vecais saimnieks. Tā ir nemirstības problēma, ko viņš te risina. Nekas jauns. Arī zinātne jau sen atzīst, ka viela un spēks, materija un enerģija neizniīkst, tikai maina veidus. Diezgan rupji salīdzinot, - kā ūdens, kas no cietā ledus stāvokļa var pāriet šķidrā, tad iztvaikot, kļūt neredzams un atkal gūt vienu vai otru iepriekšējo veidu. Protams, Indrāntēvs neoperē ar zinātnes terminiem, bet viņa doma rosās tanī pašā novadā un virzienā. Un varam gan droši domāt, ka šeit viņu noved ne zinātne, bet viņa ticība. Šī ir vieta, kur zinātne saskan ar reliģiju.

Nedaudz vēlāk, dabūjis zināt, ka prāvu ar dēlu zaudējis, viņš ir galīgi satriekts. Viņa taisnību, par ko viņš tik pārliecināts, par ko tā dega, tiesa nav atzinusi! Vai lai viņš aiziet no dzīves bez kāda gandarījuma? Viens mierinājums viņam vēl paliek - Dieva tiesa:

Sirds vēlas saraut saitu
Ar nikno pasauli
Un viņas viltus gaitu,
Jo nepatīk man šī.
Uz spožo debess ēku
Stāv ilgodamies prāts:
Kas šeitan nīda grēku,
Tas tur tiks godināts.

Pasaules tiesa var būt piekukuļojama, netaisna, maldīga, Dieva tiesa stāv pāri cilvēku vājībām, nemaldīga, absolūta, pēdīgā. Savā grūtajā stundā Indrāntēvs pieķeras Dieva tiesai. Šī pieķeršanās gan nav tik cieša un stipra, lai viņu pilnīgi pārkausētu, paceltu pāri cilvēka vājībām, atraisītu no zemes saitēm un apskaidrotu. Tas būtu augstākais, ko cilvēks var sasniegt, un tik augstu Indrāntēvs nepaceļas. Drāmas noslēgumā redzam šo Vidzemes bajāru mokāmies aizvainotā patmīlībā, nevarīgās dusmās un spītā un skaudrās sāpēs par savu un redzi zaudējušās Indrānmātes likteni. Pēdējā skatā nodziest svecīte, un salauztie vecie Indrānu saimnieki paliek tumsā...

MĀC. H. JESIFERS

Daži vārdi par baznīcas apmeklēšanu

I

RAKSTU šīs rindas tiem, kam kristietības principi ir tuvi un kas tos uzskata par patieso "zemes sāli", un ceru, ka tie pakavēsies pie šajā rakstā izteiktām domām, vai nu piekrītot, vai arī kritizējot un nākot ar jaunām atziņām un ierosinājumiem. Mans mērķis ir dalīties ar cienījamo lasītāju pārdomās un uzskatos par baznīcas apmeklēšanas pozitivismu materiālā un garīgā plāksnē.

Ienākot jaunos dzīves apstākļos svešā zemē, ir redzēts daudz neparasta un neredzēta, nerunājot nemaz par īpatnējo dzīves vispārējo pulsu šajā kontinentā, sevišķi ASV, kuŗas paši amerikāņi uzskata zināmā mērā par vienu no vislielākiem nāciju sakausēšanas un saliedēšanas centriem pasaulē. Bet pieskaroties mūsu kristīgās, sevišķi luteriskās baznīcas dzīvei, atbraucot še cerējām atrast to tādā pat stāvoklī, kā tas bija mūsu zemē un Vācijā, jo baznīcas dzīve sava konservātisma dēļ tik ātri jauniem ietekmējumiem nepadodas. Bet maldīšanās ir bijusi liela. Luteriskās baznīcas dzīve še ir savādāka un vienā otrā ziņā pat sveša, ar savādām norisēm un parašām. Viens otrs, šejienes luterāņu baznīcā cerēdams atrast savas ierastās baznīcas dzīves veidus, ir atradis citādu baznīcas stilu, telpu iekārtojumu, dzirdējis svešas, nedzirdētas dziesmas, redzējis citas tradicijas un arī nepierastus izrīcības veidus dievkalpojuma kārtības norisē. Sastopoties ar vietējo draudžu locekļiem un viņu viedokli draudzes dzīves kārtošanā, pārsteigumi nav bijuši mazāki. Sevišķi dūrusies acīs vietējo draudzes locekļu regulārā dievkalpojumu apmeklēšana. Sarunās arī ir izrietējis, ka baznīcas neregulārā apmeklēšana zināmā mērā uzskatāma par nekristietības pazīmi un tādejādi arī par kauna lietu. Par pēdējo apstākli ir daudz debatēts un pārrunāts latviešu aprindās, izteicoties par to gan vairāk negātīvi kā pozitīvi. Pārmetumi ir bijuši vietā un nevietā. Mūsu tautieši, sevišķi uz laukiem nonākot, nepiemērotos apstākļos un reizēm nesaņemot pienācīgu atalgojumu, ne vienreiz vien brīnījušies par darba devēja cietumu un nespēju vai arī negribēšanu izprast mūsu situāciju, ja pie tam viņi katru svētdienu regulāri apmeklē dievkalpojumus. Dažkārt esmu dzirdējis vienu otru izteicamies, ka regulāra baznīcas apmeklēšana viņiem esot palikusi par ikdienišķu lietu, tā nepavisam neesot sirds lieta. Tas esot vairāk darīts formas un ne sirds dedzes dēļ.

Izņēmumi ir visur un vienu otru reizi sacītais ir patiesība, bet, iedziļinoties vietējo luterāņu baznīcas dzīvē, nekādā ziņā to nevaru pieņemt par patiesu vispārējā mērogā. Nepavisam nevaru piekrist domām, ka vispārējā mērogā regulārā baznīcas apmeklēšana še būtu kļuvusi par formas lietu. Viss, kas uzspiests, ātri vai vēlu izplēn un pazūd. Ja dievkalpojuma apmeklēšanu uzskatītu par formas lietu un ja tā par tādu būtu palikusi, tad negātīvie rezultāti amerikāņu lut. baznīcā būtu jau manāmi, bet varam ieraudzīt tikai pretējo, proti, augšup eju. Pēdējās statistiskās ziņas rāda, ka 58% no ASV iedzīvotājiem pieder pie baznīcas un materiāli atbalsta savas draudzes. Apsverot šo problēmu, gribu aizrādīt uz Bībeles vārdiem "No viņu augļiem jums būs tos pazīt". Darba augļi ir tie, kas vislabāk liecina par darītāju, un Amerikas luterāņu (NLC) baznīcas darba augļi ir lieliski. Minēšu še visai ilustrātīvus faktus.

Kad Amerikas luteriskās baznīcas, kas apvienotas tā saucamajā Nacionālajā luterāņu apvienībā (National Lutheran Council) iepazinās ar savu ticības brāļu postu un nelaimēm Vācijā, tās uzsāka iedzīvināt kristīgās baznīcas dzīvē vēl nepieredzētu palīdzības plānu. Sākās liels darba posms. Vispirms bija jāieinteresē vietējie draudzes locekļi. Palīdzēt taču nācās cilvēkiem, par kuŗiem viņi bija tikai šo to dzirdējuši. Laiks bija īss, un steidzamība prasīja ātru rīkošanos. Informācija parasti tika sniegta visdrūmākās krāsās. Iebraucis jau 1949. gadā, piedalījos šinī darbā un varu par to liecināt. Faktiski arī 1948. gada

beigās un 1949. gada sākumā īsti tikai palīdzības akcijas galvenais darbs sākās. Tā kā tas prasīja milzīgus līdzekļus, tad baznīcas vadībai atlika vienīgi griezties pie vietējo draudžu locekļiem ar lūgumu ziedot šim svarīgam mērķim. Sākums nebija viegls, bet darbs ir sekmējies labi.

Nacionālās luterāņu apvienības bēgļu palīdzības akcijas direktrise Kornēlija Kakse (Cornelia Cox), kuŗas vārdu esam ne vienreiz vien dzirdējuši, p.g. Vispasaules luterāņu sanāksmē Hanoverā (Vācijā) ziņoja par bēgļu izvietošanas darba rezultātiem, minot visai interesantus faktus un cīparus, ko nedrīkstam palaist garām neievērotus. No 1939. -1950. gadam luterāņu baznīca (NLC) izdevusi kopā $3.571.000 luterāņu bēgļu labā. Tieši 31.000 luterāņu atvešana un novietošana vien izmaksājusi $2.613.197. Šī nauda nākusi vienīgi no vietējo luterāņu (NLC) draudžu locekļu artavām, kas ik svētdienas apmeklēdami dievkalpojumu, savu artavu ielikuši aploksnītēs. Pats par sevi saprotams, ka šādu summu, ziedojot vienu vai divas reizes gadā, nevarēja savākt. Lai neciestu baznīcas tiešās vajadzības, tas prasīja ilgāku laiku. Tikpat skaidrs arī tas, ka tas bija panākams tikai ar regulāriem ziedojumiem, un bez tiem dažs labs no mums še nebūtu. Uzskatīdami regulāru baznīcas apmeklēšanu par nepieciešamu un apliecinādami savu kristīgo nostāju, vietējo draudžu locekļi ir sasnieguši lieliskus rezultātus. Šīs nostājas augļus esam baudījuši arī mēs.

Kā redzams, vienīgi ar regulāru darbu kristīgās baznīcas dzīvē var sasniegt labus rezultātus. Un kā gan lai tas būtu citādi! Ikdienišķajā dzīvē nav savādāk. Lielie mūziķi, piemēram, nav tikuši slaveni tikai tāpēc, ka tiem bija dāvanas, bet ar regulāru darbu jau no mazām dienām.

Esmu redzējis še draudzes, kuŗu locekļu skaits dažreiz pat nepārsniedz simtu, un šīs draudzes ir pilnīgi dzīvot spējīgas. Proporcionāli savam lielumam tās arī piedalās tādos kristīgos pasākumos, kā luterāņu palīdzības akcija un ārmisija. Apsverot šos faktus, pēc manām domām, mēs nevaram runāt vienīgi par formu. Ja vietējo draudžu locekļi neuzskatītu sistēmātisko dievkalpojumu apmeklēšanu un savas artavas nodošanu Dieva valstības celšanai par nepieciešamu, kā tad izskaidrot šādus rezultātus?

J. Rozentāla - No dievkalpojuma

Pieskaroties mūsu draudžu dzīvei dzimtenē, jāsaka, ka tur par ko līdzīgu grūti runāt. Kaut gan dzīvojām puslīdz labos apstākļos un no saviem senčiem jau bijām mantojuši lielas un skaistas baznīcas, draudžu namus un mācītāju mājas, gandrīz katra draudze cīnījās ar savu ikdienišķo budžetu un maz kas atlika kristietības ideālu īstenošanai dzīvē. Iemesls bija neaktivitāte baznīcas un draudzes dzīvē. Izņēmot vienīgi svētku un speciālās svinamās dienas, mūsu dievnami bija patukši. Kristus draudze nevar būt stipra un dzīvot spējīga, ja viņas locekļi stāv malā, ir neaktīvi, ignoranti un nepiedalās kopējā kristietības darbā ar visu savas sirds degsmi. "No viņu augļiem jums tos būs pazīt".

Tā dažos vārdos esmu pakavējies pie baznīcas apmeklēšanas pozitīvās nozīmes materiālā ziņā. Tālāk gribu piegriezties pašas problēmas saknei, ko baznīcas apmeklēšana mums dod garīgā ziņā.

MĀC. E. ĶIPLOKS

Ārmisijas sākumi Latvijā

RAKSTIT par ārmisijas sākumiem un norisi mūsu dzimtenē ir gandrīz neiespējama lieta, jo nav pieejami tikpat kā nekādi materiāli. Tā kā esmu sācis par ārmisiju rakstīt, mēģināšu tomēr dot nelielu pārskatu, kas, esmu pārliecināts, būs stipri nepilnīgs.

Mums nav nekādu aizrādījumu par misijas darbu Kurzemes hercogistes kolonijās. Var tikai pieņemt, ka tur kādi misijas mēģinājumi būs notikuši, iniciatīvai izejot no kolonijas garnizona, kurā varēja būt arī latvieši.

Pirmās ziņas par ārmisiju latvieši saņēma no brāļu draudzes. Kā zināms, brāļu draudze ir ārmisijas pioniere. Daži no tās sūtītiem darbiniekiem Latvijā vēlāk kļuva misionāri, piem. Kristjans Dāvids. Arī dziesminieks Loskīls, par kuŗu jau agrāk "Mājas Draugā" rakstīts, veicināja ārmisiju. Viņa darbs par indiāņu misiju sarakstīts Velķos. Saprotams, par latviešu dzimtcilvēku iesaistīšanu ārmisijas darbā tai laikā nevarēja būt runa. Bet brāļu draudze šo darbu vismaz popularizēja latviešu starpā. Tas notika draudzes sapulcēs, lasot priekšā brāļu dzīves aprakstus. Šie apraksti izplatījās rokrakstos. Esmu redzējis rokrakstus ar misionāru dzīves aprakstiem vai arī tādus, kur pieminēts brāļu darbs ārmisijā.

Tālākie ierosinājumi ārmisijai mūsu dzimtenē nāca no luteriskās baznīcas Vācijā. Pag. gadu simteņa divdesmitajos gados garīgās atmodas iespaidā, kas sekoja brīvības cīņām, tur radās daudzas misijas biedrības (pirmā 1824.g. Berlīnē). Šis ārmisijas darbs atrada atbalsi arī Latvijā un Igaunijā, kur tai laikā tam radās vairāki labvēlīgi apstākļi.

Vispirms minēsim mācītāju sinodes. 1832.g. Krievijā iznāca jauns baznīclikums, kas paredzēja ikgadējas atsevišķo konsistoriju apgabalu mācītāju sinodes. Pirmās sinodes noturēja 1834. gadā. Tām gan nebija nekādu lemšanas tiesību, bet sinodēs varēja nākt ar ierosinājumiem, un drīz vien darba kārtībā parādījās jautājumi par dvēseļu kopšanu, iekš-, ārmisiju un taml. Otrkārt, 1838.g. bīskapa K. Ulmaņa vadībā sāka iznākt mēnešraksts "Mitteilungen und Nachrichten fuer die evangelische Geistlichkeit Russlands". Te atkal bija iespēja dažādiem ierosinājumiem un skubinājumiem.

Vēl svarīgākas bija pārmaiņas garīgajā dzīvē. Racionālisms, kas bija laidis diezgan dziļas saknes vadītājas šķirās - vācu muižniekos un pilsētniekos, un kas pret tādām lietām, kā misiju, bija auksts, deva vietu konfesionālam luterismam, kuŗam bija arī mērena pietisma pieskaņa. Šur tur pilsētās radās mācītāji, kas ieveda Bībeles un misijas stundas, piem. Augusts F. Hāns (1807. - 1871.) Tallinā, Johaness Evangelista Gosners (1773. - 1858.) Pēterpilī. Radās iekšmisijas darbinieki: Ludvigs Katerfelds (1843.-1910.; Hāna ietekmē viņš bija gribējis no ģimnāzijas iet uz ārmisijas semināru), Georgs Vilh. Lesevics (1808.-1888.), iekšmisijas iestādes (1839.g. Pleskodālē Rīgā), kas radīja arī ārmisijai labvēlīgu atmosfairu. Pilsētu draudzēs radās ārmisijas pulciņi, uz laukiem labvēlīgi muižnieki.

Tā kā latviešus racionālisms nebija skāris nemaz, tad viņi par misiju klausījās un arī ziedojumus deva labprāt. Man nav pie rokas citu faktu, ka dažas piezīmes par agrīno misijas literātūru, kas liecina par interesi: 1833. un 1834.g. iznāk Straupes mācītāja G.G. Sokolovska "Ziņas par notikumiem iekš Dieva valstības, mīļām Latviešu dvēselēm par atzīšanu." 1846.g. bīskapa K. Ulmaņa 25 lpp. brošūra "Kā Tahiti-sallas ļaudis palikuši par kristīgu tautu." 1849.g. skolotāja P. Zēberga "Ziņas no Āprikas." 1850.g. rakstnieka Fr. Mālberga "Tā Kunga žēlastība pie otentotu tautas." 1857.-1865.g. pie Latviešu avīzes iznāca ikpārnedēļas misijas pielikums. 1861.g. E. Plātes izdeva "Misiones landkarti." Vēlākos gados par misiju čakli rakstītāji bija mācītāji Kr. Dzirne, L. Hērvāgens, E. Kēlbrants, T. Dēbners, H. Adolfijs.

Jau ap gadsimta vidu ārmisijas darbs bija aptvēris visas draudzes. Ļoti iecienīti bija misijas svētki ar viesu mācītājiem kā spredikotājiem. Ziedojumus nosūtīja Leipcigas misijas biedrībai. Tā 1869.g. izdeva latviski pat īpašu "Misiones lapu." Šīs biedrības gada pārskatos ir dažas interesantas ziņas, piem. 1872/73.g. Gaujienas latvieši sūta ziedojumu bāriņiem Njanapusu un Ačikannu Mariamattu Indijā, misijas svētki Erglos devuši 100 rbļ. atlikumu, latviešu draudze Tukumā devusi 20 rubļu. Septiņdesmitajos gados ļoti aktīvas ir Liepājas, Kuldīgas un Jelgavas draudzes. Šī aktivitāte arī viegli izskaidrojama. Jelgavā bija iekšmisijas kustībā tik nozīmīga iestāde kā Tabors ar mācītāju L. Katerfeldu. Ir veca patiesība, ka darbs ikvienā misijas nozarē spārno darbu citā misijas nozarē. Kuldīgā atkal bija mācītāji, kas bija ļoti labvēlīgi ārmisijai, piem. prāv. Reinholds Rēders (dz. 1834.g.). Cik īsti Leipcigas misijas biedrība no mūsu zemes saņēmusi, tagad grūti noskaidrot, bet četrpadsmit pēdējos kopdarbības gados (1900.-1913.) Baltijas valstis tai nodevušas lielu summu - 700.000 zelta rubļus (Kurzeme 253.000, Vidzeme 271.000 un Igaunija 175.000).

Man nav ziņu, kad pirmie misionāri devušies darbā no Baltijas valstīm. Nejauši uzgāju atzīmi par Igaunijas mācītāju Arnoldu Nerlingu (dz. 1837.g.), kas no 1862.-1867.g. darbojies Indijā Leipcigas misijas biedrības uzdevumā. Tāpat par kādu vidzemnieku, šķiet latvieti, Lūkinu, kas kopš 1900.g. darbojas Āfrikā. 1903.g. uz Āfriku dodas kuldzīdznieks Fricis Štambergs (dz. 1871.g.), kuŗa atmiņas lasīsim nākošajā numurā.

Cariskā Krievija uz ārmisiju noraudzījās aizdomīgi. 1889.g. Iekšlietu ministrija pat aizliedza vākt naudu, rīkot misijas sapulces, aicināt ārzemju lektorus. Drīz gan šo rīkojumu atcēla. Bet vēl vairāk grūtības labi sāktajam darbam radās ar to, ka tas palika savā pirmajā pakāpē - tikai pasīvs atbalsts ārzemju misijas biedrībai.

MĀC. OSVALDS GULBIS

Balsis naktī

GURDUS spārnus izpletusi un plašus lokus mezdama, kā putnu māte, pereklī nolaisties neuzdrīkstēdamās, nakts lidinājās pār nometni. Ugunskuri bija palikuši neiekurti, izsalkums - apmānīts un pagalvis - tā pati ceļa nastiņa, kas vakar un aizvakar - pēkšņi kļuvis neizturami ciets. Brīdi iesnaudušies, vīri trūkās no miega un snaikstīja galvas kā jauni putni lizdā. Vai tur kāds nenāca? Vai nedimēja soļi? Tā bija nemierīga nakts. Neziņa un biedi tekalēja pa gulētāju mitrajām pierēm un, ļauna sapņa sadzelti, bārdaini vīri uzšāvās sēdu un kratījās rokām kā skudru pūznī apgulušies. Nometne bija nelāgā vietā. Briesmas - pārāk tuvu. Zaulam vajadzēja tikai roku pastiept, un viņš tos varēja paņemt kā cāļus. Bet Dāvids, acīm redzot, nevarēja izšķirties: bēgt vai uzbrukt?

Vīriem, protams, padoms nebija prasīts. Žēl. Bet divu domu te nemaz nevarēja būt. Uzbrukt, - katrā ziņā uzbrukt! Dāvidam vajadzēja teikt tikai vienu vārdu, un viņi būtu spārnos kā jauni ērgļi. Bet Dāvids tā vārda neteica.

Ap saules rieta laiku ziņu saņēmis, ka Zauls, vīlistiešu vajāšanu pametis, viņiem uz pēdām un apmeties tepat pāri Akija pakalnā, Dāvids bija tikai pateicis: Labi! Ne vārda vairāk. To nu vīri nevarēja saprast. Ziņa bija nelāga - īsts vilkābeles auglis, ciets un rūgts, bet Dāvidam - labs! Vai Dāvids tiešām domāja, ka Zauls ar saviem trīstūkstoš vīriem nācis te tuksnesī paklausīties agrākā ganu zēna koklēšanā? Tiem vīriem bija šķēpi. Dāvida veiklība, lai cik liela, vienmēr to glābt nespēs. Un ja nu viņi savus likteņus bija sasaistījuši ar Dāvida likteni, tad - kas Dāvidam,tas viņiem...

Kā rūgtā ābolā koduši un nespēdami kumosu norīt, nedz arī drīkstēdami to izspļaut, vīri čāpstināja izkaltušās mutes, rāvās čokurā un drebēja kā putni, kam pietrūcis mātes siltā spārna.

Drīz vajadzēja svīst gaismai, bet gaisma šoreiz nebija izdevīga. Tumsā varēja nozust kalnos, kur viņi pazina katru teku, vai, vislabāk, klusi pielīst Zaula nometnei un - caps! - pa vienam... Nodarīt reiz par visām reizēm, īsi un ātri. Un bēguļošanai būtu miers. Vakarā jau Dāvidu varēja izsaukt par ķēniņu, un viņi tad varētu atgriezties kā - uzvarētāji. Dāvida ērgļi!... Nu, ja nu arī visiem netiktu tīrumi un vīna dārzi, ja arī Dāvids visus neceltu par tūkstošniekiem un simtniekiem, - cilvēcīga dzīve būtu. Ko Dāvids gaidīja? Kāpēc viņš nerīkojās? Jā, pret vīlistiešiem, tur viņš nebija skubināms, bet tiklīdz parādījās Zauls - lielajam varonim dūša papēžos. Redz, kādu bijību iedzinis, Dāvida vīri prātoja un, galvas pacēluši, skatiem sekoja tikko jaušamai ēnai, kas pavīdēja drīz vienā, drīz otrā nometnes stūrī: Dāvids!

Dāvids bija vīrs bez vainas. Gluži pa viņu gaumei. Bet kāpēc viņš tūļājās? - Beidzot tomēr!

"Kas nāks man līdz? "

Čuksts dažreiz ir skaļāks par kliedzienu. Tāpēc tiem, kas kliedz un pukojas, ka viņus nesadzird, derētu padomāt, vai vaina nav tā, ka viņi kliedz par skaļu. Jumts ir lieliska tribīne, un tam, kas tādā var stāvēt, vajadzētu prast šo iespēju novērtēt. Tomēr sirdi aizkustina un prātā paliek allaž tikai tas, kas ausī iečukstēts. - Dāvids bija runājis tik klusu, ka, jādomā, labi ja divi vai trīs viņu varētu sadzirdēt. Bet puse nometnes bija kājās, un ja kāds šo lielo brīdi bija nogulējis, tam jaunā ziņa tika pasviesta kā karsts, tikko no krāsns izvilkts kukulis. Tāds dedzina, un tādu ilgi nevar pirkstos turēt. - Dāvids uzbrūk. Ceļas! Ce - ļas! Bet cik liels bija prieks, tik smaga vilšanās. Dāvidam līdzi iet drīkstēja tikai viens - viņa māsas dēls Abizajs.

Vīri atkrita augšpēdu, salika rokas aiz pakauša un raudzījās gaisā. Sidrabotiem spārnu galiem un vieglu miglu sijādama, nakts cēlās augšup. Ierējās hiēna, bet, it kā pati savas balss sabijusies, aprāvās. No kalnu tekas nodrupis olis, tuksneša smiltīs iekritis, noguldza kā ūdens malks iztvīkušā mutē. Vai tur gāja Dāvids ar Abizaju, jeb tā bija tikai kalnu kaza? Par nometni bija nogruvis klusums.

"E - e - u - - u!" gari stiepts sauciens novirmoja pār kalniem.

Vienā mirklī nometne saviļņojās, bet atdūrusies pret simtnieku: Kur nu? Mierā! Gulēt! - saplaka savās guļu vietās kā viļņi krastā. Sāni bija atspiesti. Iekšā vārījās...

"E - e - u - - ā - ā - ā!"

Vīri nosvīda. Nē, tas vairs nebija izturams. Kas tur kliedza? Vai tā nebija Dāvida balss? Vai Dāvids viņus nesauca palīgā? Īgnums, visu nakti krājies, pēkšņi mainīja virzienu. Zauls bija briesmonis, izsūcējs, varmāka. Par to te neviens nešaubījās. Visiem viņiem Zauls bija kaut kā sariebis: citu aplaupījis, citu apzadzis, citam tēvu vai brāli noslepkavojis un pašu pazemojis - kā nu kuŗš prata savu sarūgtinājumu vārdos ietērpt. Gandrīz visiem bija parādi. Gandrīz visiem zeme dega zem kājām. Bet Zauls - ko Zauls, Dievs ar viņu! Dāvids bija briesmās. Zaula nometnē saķerts, nabags nu, droši vien, cirtās un rāvās kā zivs tīklā, bet šie simtnieki - - kaut viņus... (Dažus teicienus ir labāk nedzirdēt).

Pašā attālākajā nometnes stūrī, nomaļus no citiem gulēja Vectēvs un Dēliņš. Tā viņi viens otru uzrunāja, un tā tad arī viņus te bija iesaukuši. Vai Vectēvs ir tiešām puisēna vectēvs un Dēliņš vecā mazdēls, tas te nevienam nerūpēja. Abi bija no rietumiem, abiem - viena bēda un abiem - neviena piederīgā. Kur tie palikuši, Dāvida vīri netincināja. Lieta bija pārāk skaidra. Vajadzēja tikai pieminēt vīlistiešus, un vecajam sāka drebēt rokas, bet puika kļuva bāls kā balināts linu audekls. Bet lai arī kā šis vārds Vectēvu uztrauca, vīlistiešus viņa dēļ katrs varēja lamāt cik patikās. Vīlistieši bija noslepkavojuši viņa dēlus. Vīlistieši bija nodedzinājuši viņa mājas. Vīlistieši - aizdzinuši viņa ganāmpulkus. Bet Zaulu - nē, tā bija cita lieta. Katram, kas iedrošinājās runāt ļaunu par

Michelangelo - Dāvida galva

Zaulu, vecais bija gatavs klupt cekulā uz vietas. Un taču vectēvs pats bija stāstījis, ka, apdraudētajam novadam palīgā steigdamies, tieši Zaula karaspēks viņam bija atņēmis beidzamo mantību - vecu, plusķainu kazu, kas vīlistiešu sirotājiem pasprukusi, bija atgriezusies pie sava saimnieka, - un tieši tad, kad, Dēliņu uzsēdinājis kazai mugurā, Vectēvs bija domājis, ka nu gan varbūt dzīvs aizkulšoties pie znota valsts austrumos. Nē, Zaulu lai neviens nedomāja aiztikt. Pie visa vainīgi bija Zaula padomdevēji, palīgi un palīgu palīgi. Un tos tad arī vecais sunīja bez žēlastības.

Tā, gan tāpēc, ka viedokļi nesakrita, gan tāpēc, ka karošanai nederēja ne viens, ne otrs - viens bija par vecu, otrs - par jaunu - abi turējās nomaļus. Dēliņam šī bija tikai septītā vasara.

Uz mutes apgriezies un aiz ziņkāres vai slāpdams, puika klusībā Vectēvu ģunēja ne mazāk kā kareivji virsniekus. Vectēvs bija mīļš, bet viņš nekā nesaprata, un Vectēva plauksta, puikas kamiešiem uzlikta, nevien spieda kā slogs, bet, galvenais, kavēja īstenot tik ļoti kāroto nodomu - aizskriet un paskatīties, kas tur tā kliedza un vai Dāvids tagad nav nocirtis Zaulam galvu, tāpat kā kādreiz Goliatam.

''Vectēv,'' nolēmis ar savu viedokli iepazīstināt neprašu, puika pagriezās uz sāniem. ''Vectēv...'' Brīnums, kur ta' Vectēvs palicis? Vieta viņam blakām bija tukša. Taču Vectēvs viņam tagad rūpēja vismazāk. Un ne mirkli nevilcinājies, puisēns pārvēlās pār nogāzes malu un pazuda krūmos kā zaķis.

Brīdi lavījies un prātodams, kur gan Vectēvs varējis palikt, puika satrūkās. Kliedzējs - tas varēja būt tikai Dāvids, par to puisēns nešaubījās - tagad jau varēja skaidri izšķirt - sauca Abneru. Abnera bija Zaula karavadonis, ķēniņa labā roka. Tātad Abners notvēris Dāvidu un žņaudz... Puisēna izdoma bija spārnos. Viņa stunda - situsi. Ja ganu zēns Dāvids varēja uzvarēt milzi Goliatu, tad viņš, Dēliņš, neuzvarētu nieka Abneru... Neiespējami. Aizmirsis visu piesardzību, puisēns likās ko nagi nes un būtu uz galvas nogāzies no kraujas, ja stipra roka nesaturētu.

''Puika, kur tu? ''

Vectēvs! Skaties, atlīdis te visu noskatīties, un man neļāva, - kaut arī notikuma vietai stipri vien tuvāk ticis, puika vēl nevarēja samierināties, un pie rokas sagrābts, jutās kā toreiz, kad, visu dienu neēdis un pēkšņi pamanījis vecu vīru ceļmalā slaucam kazu, bija sailgojies piena, bet - notverts. Dēliņš bija bārenītis, un viņam vīlistieši varbūt vēl vairāk bija pāri darījuši kā Vectēvam.

Pamazām puika tomēr aprima. Redzēt neko lielu nevarēja. Vēl bija pārāk tumšs. Bet dzirdēt te varēja labi.

''Vectēv, redzi, tur...'' Tieši pretim, pakalnā puika bija pamanījis divi ēnas.

''Klusi, vai es tev...'' Vectēvs izdvesa.

Nu labi, labi. Ja jau Vectēvs negribēja dzirdēt... Bet ka tie ir Dāvids ar Abizaju, par to viņš bija drošs.

''Abner, vai tā tu sargā ķēniņu? '' Dāvids sauca.

''Kas tu esi, ka uzdrošinies traucēt ķēniņu!'' balss, jādomā Abnera, nāca no ielejas.

Savādi, Dēliņš prātoja. Liekas tam Abneram kāds būtu uzlicis plaukstu uz mutes un gribēja jau izmēģināt, kā tas skan, bet Vectēva paraustīts, nodomu atmeta.

Būs atkal rokā zilums, Dēliņš uzmeta lūpu, bet Dāvids turpināja. Bija jāklausās.

''Vai uzmodies gan? Paskaties, kur tava ķēniņa šķēps un ūdens krūze. Skaties labi! - - Šķēps bija iesprausts zemē ķēniņa galvgalī un ūdens krūze viņam blakus. - - Vai nevari atrast? - - Nemeklē. - - Ķēniņa šķēps un ūdens krūze ir te pie manis.''

Abners neatbildēja. Bet nu ierunājās cita balss, dobja, aizsmakusi. Kā no kapa - Dēliņam pārskrēja šermuļi.

''Dāvid, dēls, vai tu tas esi? ''

''Ķēniņš!'' čukstēja Vectēvs, un Dēliņš juta, ka Vectēva rokas dreb kā vīlistiešus pieminot. ''Dāvids paņēmis ķēniņa šķēpu un ūdens krūzi...''

''Kāpēc? '' puisēns gribēja zināt, bet atkal Vectēva paraustīts, saviebās. Kātad, runāt drīkstēja tikai lielie. Bērniem vajadzēja klusēt. Nu, kad es izaugšu liels... Taču, kas tad būs, kad dēliņš būs izaudzis par dēlu, puika nedabūja izdomāt. Vai nu acis ar krēslu bija vairāk apradušas, vai arī rīta ausma jau tumsu labi izkliedējusi, - acis ieplētis, puika pamanīja, ka viens no tēliem pēkšņi sabruka.

''Dāvids,'' čukstēja Vectēvs. ''Nometās uz sava vaiga...''

''Mans kungs un ķēniņ!'' Dāvids runāja. Kam tu esi dzinies pakaļ? Lauvam? Lācim? Tie posta ganāmpulku, aiznes avis. Kāpēc tu vajā irbi? Redzi, Dievs tevi šonakt bija devis manā rokā. Es varēju tevi nodurt ar tavu paša šķēpu. Vai es esmu to darījis? Kāpēc tu klausi ļauniem cilvēkiem, kas melš: es gribot tavu nelaimi... Ķēniņ... ķēniņ...''

Vectēvs un Dēliņš klausījās bez elpas. Abi drebēja. Likās, ka runātājs gandrīz vai būtu sācis elsot. Abi nepacietīgi gaidīja, kāda būs atbilde. Tad tā nāca.

''Esmu grēkojis... Dēls, griezies atpakaļ... Es tev vairs nedarīšu ļauna. - - Tu esi taisnāks nekā es...''

''Te ir tavs šķēps un krūze,'' sacīja Dāvids, piecēlies. ''Sūti kādu pakaļ.'' -

''Iesim!'' čukstēja Vectēvs. ''Šī ir svēta vieta.''

''Svēta? '' brīnījās Dēliņš, aukstajā rīta rasā basās kājeles kā svētelis augstu celdams.

''Jā, Dēliņ, kur vajātais savam vajātājam piedod un ļaunu ar ļaunu neatmaksā, tā ir svēta vieta.''

Taču tik gudra mācība puisēnam bija par augstu. Brīdi klusējis, viņš jautāja atkal.

''Vectēv, vai tiešām viņš varēja ķēniņu nodurt? ''

''Jā, Dēliņ.''

''Un viņš to nedarīja? ''

''Nē, Dēliņ.''

''Kāpēc viņš to nedarīja, Vectēv? ''

''Tāpēc, ka viņš ir liels.''

''Vectēv, vai tad ķēniņš nav lielāks par visiem? Tu pats teici - galvas tiesu lielāks...!''

''Bija, Dēliņ, bija. Tagad viņš ir mazs. Skaudība un naids viņu padarijuši mazu.''

''Vai tik pat mazu, kā es? ''

''Vēl mazāku, Dēliņ, vēl mazāku.''

Pacēlis acis uz Vectēvu un salīdzinādams augumus, puisēns brīnījās, kur ķēniņš, galvas tiesu lielāks par Vectēvu, pēkšņi varējis palikt tik mazs. Viņam dikti gribējās griezties atpakaļ un paglūnēt, kāds gan tik mazs ķēniņš izskatās, bet Vectēvs jau tik un tā uz to nebūs piedabūjams. Un tepat jau bija arī nometne.

Pār kalniem nāca diena ar zelta ābolu rokā.

MŪSU DIENĀS

CIŅA PAR JAUNATNI

Aresti naktīs, cilvēku nolaupīšana, slepenas tiesas sēdes, nelegāla baznīcas īpašumu konfiskācija liecina, ka boļševiki Austrumvācijā ar baznīcu iesākuši atklātu cīņu. Taču īsts ''dadzis acī'' tiem šķiet kristīgā jaunatne. Aprīļa beigās komūnisti paziņoja, ka protestantu jaunatnes organizācija Vācijas austrumu zonā ''Jaunā draudze'' (Die Junge Gemeinde) ir nelegāla. Zem reliģiskas maskas tā strādājot Bonnas un ASV kaŗa kūdītājiem. Sakarā ar to tika apcietināti daudzi kristīgās jaunatnes vadītāji un simtiem ''Jaunās draudzes'' locekļu kā ''nodevēji, sabotieri un komūnisma ienaidnieki'' tika publiski izstumti no skolas un pārējie spiesti ar viņiem jebkādu draudzēšanos izbeigt. ''Uzticamie'' skolotāji kristīgos jauniešus sabrāž visas skolas priekšā un policija tos tincina stundām. Turpretī skolotāji, kas taisnības vārdā ''noziedznieku'' iedrošinājušies aizstāvēt, nekavējoties tiek padzīti un no arestēšanas var glābties tikai bēgot. Draudi, ka tādiem tiks atņemtas personas apliecības un pārtikas kartītes, liekas jau realizēti.

Bīskapa Dibeliusa atbilde bija ātra un īsa. ''Jaunās draudzes darbs tiks turpināts. Es apsveicu tos, kas neskatoties uz bargajiem draudiem (savai jaunatnes organizācijai) palikuši uzticīgi... Tiem, kas bijuši spiesti parakstīt rezolūcijas, kas ir pret viņu pārliecību un sirdsapziņu, es saku, ka Dieva žēlastība un piedošana ir lielāka par mūsu cilvēcīgo vājumu. ''Izspiestiem'' parakstiem Dieva acīs nav vērtības. Jūs varat rīkoties tā, kā to prasa Dieva vārds un Viņa baušļi.''

Šajā valsts un baznīcas sadursmē iejaukto bērnu vecākiem Dibelius paskaidroja: ''Es zinu, cik grūti jums noskatīties, ka jūsu bērni tiek vajāti viņu ticības dēļ, bet neaizmirstiet, ka nekas jūsu bērniem viņu vēlākā dzīvē nav noderīgāks, kā viņu nostāja par baznīcu jau viņu jaunībā.''

Stingru viedokli šai sakarībā ieņēmusi arī Vācijas bīskapu konference. ''Mēs deklarējam, ka neticam nevienam vārdam, ko ''Jaunā pasaule'' (Die Junge Welt), brīvās vācu jaunatnes centrālkomitejas orgāns, sacījis par ''Jauno draudzi.'' Mēs pazīstam šos jaunos kristiešus, un mēs zinām, ka tas nav taisnība, it kā ''Jaunā draudze'' būtu ''teroristu grupa,'' kas sabotē Vācijas apvienošanos. Terors, nodevība un sabotaža nav kristiešu metodes.''

Ar kādām metodēm tai pašā laikā strādā pretējā puse, liecina vēstis no Kvedlinburgas, Magdeburgas tuvumā. Komūnistu jaunatne tur ielauzusies baznīcā un izjaukusi dievkalpojumu kāpaļājot pa baznīcas soliem, svilpojot, kliedzot un dauzot kājām grīdu.

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

JAUNS BĪBELES ROKRAKSTU ATRADUMS

Sekojot savām kazām, 1947. gadā kādā alā arabi atrada aizzīmogotas krūzes, kurās divi tūkstoš gadus bija glabājušās senlaiku grāmatas - tīkstokļi. Starp tiem bija arī pilnīgs Jezajas grāmatas manuskripts. Atklājums sacēla kājās kā archaiologus, tā kazu ganus. Kā uz burvja mājienu Betlemē uzradās īpatnējs "melnais tirgus": kolekcionāriem un retumu kārotājiem beduini steidzās piesolīt izkaltušu ādu un pergamenta gabalus.

Šai pašā Nāves jūras apvidū, apmēram pusjūdzi tālāk, arī kādā alā, beduinu gani tagad atkal atraduši manuskriptus. Tie rakstīti ebrēju, aramiešu (valoda, ko Jēzus runāja) un grieķu valodās un, kā izrādās, ir ap 2000 gadu veci 27 (pavisam 39!) Vecās derības grāmatu rokrakstu, kā arī seni Bībeles komentāri un apokrifi, no kuriem daži līdz šim nebija pazīstami. Jordanas valdības senlietu direktors G. Lankesters Hardings atradumu nosauc par mūsdienu senzacionālāko atradumu archaioloģijā, kas visas pasaules zinātniekus nodarbināšot vismaz veselu cilvēka mūžu.

Atrastie manuskripti, kā domā, attiecas uz 2.g.s. pr. Kr. Tie ir par kādiem tūkstots gadiem vecāki nekā līdz šim pazīstamais Vecās derības teksts un liekas kādreiz bijuši essēņu (stingri asketiska jūdu brālība Palestīnā no 2.g.s. pr. Kr. līdz 2.g.s. pēc Kr.) lietošanā.

BAZNĪCAS DZĪVE

Zviedrijā. Populārais romānu rakstnieks un jaunākais Zviedrijas bīskaps Gīrcs (Giertz), nesen viesodamies Amerikā izteicās, ka Amerikas zviedri esot daudz aktīvāki baznīcas locekļi kā viņu māsas un brāļi, kas palikuši mājās. Valsts kontrolētajā Zviedrijas baznīcā draudzes locekļi domājot, ka lietas nokārtošoties pašas, arī bez viņu piedalīšanās un materiālā atbalsta. Amerikas draudzes locekļiem esot lielāka interese un atbildības sajūta. Baznīcu vislabāk apmeklējot Zviedrijas laucinieki. Amerikas baznīcas esot pārākas pilsētnieku aprūpē.

Somijā. Aptauja rāda, ka Somijā baznīcu apmeklē apm. 8%. Radio dievkalpojumus noklausoties 40%. 85% ģimeņu mācot saviem bērniem Dieva lūgt un 63% sūtot savus bērnus svētdienas skolā. Pagājušā gadā pie dievgalda bijuši 22%. - Somijā ir 4 milj. iedzīvotāju, 95% no tiem luterāņi.

Vācijā. Līdzīga aptauja Rietumvācijā rāda, ka te 78% tic Dievam, 6% tic Dievam, "bet ne kā baznīca māca," 4% tic "augstākai varai," 6% reliģiskas ticības neesot, - atlikušie 6% atbildi nav devuši. Ticīgo sieviešu (84%) un zemnieku (90%) skaits lielāks kā ticīgo vīriešu (71%) un dažādās profesijās nodarbināto (67%).

Beļģijā. Beļģija ir katoļticīga zeme (95% katoļu). Svētdienas mesu, pēc katoļu bazn. pārskata, apmeklējot 50% (ASV - 75%), pie kam baznīcēnu procents vislielākais esot lauksaimniecības provincē Limburgā (80%), vismazākais Briselē (35%).

ABONEJIET MENEŠRAKSTU MĀJAS DRAUGS

MĀJAS DRAUGA abonēšanas maksa $1.50 gadā (arī ārzemēs), grupas dalībniekiem ar 10 un vairāk abonentiem grupā tikai $1.00 gadā.

FRIEND OF HOME

English Translation of the Latvian Paper Majas Draugs

Vol. No. 4 JULY, AUGUST, 1953 No. 7

Pastor J. Strautnieks

WHO BROUGHT US HERE?

The question: Why have we become expellees? would probably make some of us confused. Naturally we would emphasize our restrictions from the brutal regime of the East as well as our desire to escape from it, though we do not think that this quite understandable desire alone has brought us to security as upon the sorcerer's carpet in the fairy tale. We cannot forget that many of our brethren were probably even more anxious to escape, but they could not. Thus this question should be answered very seriously. Was it only a matter of chance or was it a matter of guidance? In other words: did I rescue myself or was I rescued?

If we remain with the answer: we have rescued ourselves - do we not make an attempt of pulling down a non-transparent curtain in order to cover our soul from ourselves, our neighbor and God? Perhaps it is only idleness. We do not try to think things through to the end. We want to spend the days in easy convenience. We do not want to trouble our conscience. Nevertheless, at the other end of this scale we can notice also the self-confident ones who are convinced that they themselves, and depending on no one else, have made their way through the mine - blockades of the sea, through the burning cities (e.g. Dresden was burning for 28 sq. km!) and on battlefields. Someone else probably would give an explanation like this: it was just a matter of chance, luck, a caprice of Fate's play. Well, I do not know myself, I just must shrug my shoulders--it is really funny, just like winning in gambling. Anyway - I am alive, I can continue living - and that is the main thing. I am safe without all these questions and I will spend my days without them! Can a human being solve these questions?

As we see, the sceptics as well as the self-confidents, facing this problem, are quite alike. In the "test of the spirits" (cf. I John 4:1), they and their satellities meet on the line where the self-governing man, himself loosened from God and stressing his freedom and independence, boasting about his freedom, walks along his way blindly or - and even more often - having experienced a crisis, falls into the last abyss for which the existentialists have not found a better word than - Nothing. Some are looking for a way out of this extreme; namely, they who are trying to find a compromise formula for the relations between God and men. So we hear of Fate, with the capital "F". Philosophers build up their constructions of God and others talk of providence (are Rosenberg and Hitler with theirs already forgotten?) and so on.

However, let us turn to those who want to answer and bear witness: I have been saved, and my Saviour and Guide in those days was nobody else but the God of the Bible. God has led me here, His Great Majesty, the unspeakable, the inconceivable, the quite different One - totaliter aliter--He who called the stars and they came from the non-existant with trembling before His face. As He is the Lord over the creatures, so He is and will be the Lord over history and over me also, in my suffering and in my joy. This is Majesty not only in its unspeakable power, force and glory, but also in its mercy and love as it has revealed itself to us, the children of Adam, in Jesus Christ. And this is the Majesty whom we may address with "Thou". "Thou! Thou are my Lord, I will be Thy servant." This Majesty has

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

brought us here. Of course, in this way of ours God has sent us also human assistance at first and often in dangerous moments, and later through the brotherly churches which have taken care of our coming over - nevertheless in all these ways He has been the Leader. He who has heard in his heart this "Thou", spoken by God, and he who has answered with his obedient "Thou", has experienced the greatest thing a human can experience. He also must not rack his brains about the happenings of our days, which have not ceased yet, the result of which we are here.

Let us not think that such people are too rare. Let us listen to people and we shall distinguish them even there where we did not expect them. With them we can share our thoughts when trying to figure out what to do now - here and elsewhere in the world. However, that is a new theme at which we shall tarry in a new article.

* * *

Pastor K. Kronis

THE HOLY DAY

"And God saw everything that He had made, and behold, it was very good" - says the last verse of the first chapter in the Bible. And the second chapter brings this statement about the next day: "And on the seventh day God finished His work which He had done, and He rested on the seventh day from all His work which He had done."

What a mighty picture! Look how I see it.

The hands of the Creator still were not tired: He could continue His creative work. However when He looked at His work, He was satisfied with what He had made. He smiled. His eyelids fell closed. He put His silvered head upon a cloud; however He did not let loose the threads of life even when resting.

The Bible does not tell us of any other time when the Creator would have rested. The faithful know their Guard neither sleeps nor slumbers. It seems that was the first and the last time He rested. But even then His loving kindness remained vigilant. He loved His work so much that His love did not cease; it embraced the result of His work, the earth and the creatures upon it in whose bosom He had put the most beautiful and the most precious thing - living breath.

The creation took part in this solemn moment. It was a great peace, but not as if in a graveyard, or in the underworld, for it occurred on earth.

The birds sang for Him their most beautiful songs, and the most tender and sweetest scents enveloped Him as if in a blanket. However both the first human beings, Adam and Eve, sat in silence under the trees full with blossoms. It was their first day. They had not sinned yet. They did not know anything else than to live and praise their Creator who had given them everything around them.

But then came sin. In order to preserve the feelings of this marvelous hour Moses wrote onto the stone tables: "Six days you shall labour, and do all your work; but the seventh day is a sabbath to the Lord your God; in it you shall not do any work.. for... the Lord blessed the sabbath day and hallowed it."

Many many years passed and once more there was a seventh day.

He whose tormented body by kind hands was taken down from the cross, the Son of man and the Son of God in one person, Jesus of Nazareth, Christ, had shut his eyes in the last sleep. Joseph from Arimathea, a rich man, had given Him a grave, cut in a rock in his beautiful garden. The darkness of the earth covered that face which was turned to this earth and to the earthly things in great charity. His head, crowned with heavenly love, rested upon the tombstone. But a little bit farther the city was feasting.

After a frostlike day and after a mute night dawned a unique morning. The darkness and the phantoms of night fell down like the wornout clothing of a prisoner. A bright sun appeared, and like this sun the countenance of Christ was shining when He awoke from His short rest in order to live for ever.

It was the first Eastermorn.

Thus to all of them who have been baptized in Christ's name and who have walked with Him through all their lives, it is the holy--to the heavenly things most dedicated--day: the first one after the day of peace and rest (sabbath) - the Day of Resurrection.

"Remember the sabbath day, to keep it holy."

Which of these days shall we keep? Christians have come to disagreement among themselves. Some say: This is the right one; some say: That is the right one. Well, which one is the correct one?

All days, all with no exception, are God's days. All are alike and all are different. God has given them all to us. However, if we make a choice in order to provide it with a peculiar peace, meaning, and spirit - it is a sign that we feel as one family in His name whom we honour and adore as our Saviour. And how could it be done better than having chosen as a day for our rest and rejoicing the day when He conquered death, when Christ left His stony sepulchre? It is not only the greatest day of men, it is also the greatest day of God.

But is it really a day for not labouring?

The ancient Orient was convinced that labour is a curse, an eternal punishment and a bitter shame. We can find some traces of that also in the Old Testament. My folks in the rural community where I was born did not say "lazy", they said immoral. It somewhat characterizes a Latvian in general. For him labour has never been and will never be a curse. Rather he has suffered deeply because he could not work. Work is honour, it is pleasure, blessing. We have never mixed up Paradise with fool's paradise.

And how close it is with the spirit of Christ - if we just remember the story of the sheep which had fallen into a well: "The sabbath was made for man, not man for the sabbath." If the will of God's love says we must serve each other, then we must labour. And blessed will be the physician who even during the service will put down his hymnal and walk out of the church silently in order to change his hymnal for a surgeon's knife. For he goes in order to serve life, which originates from eternity. And blessed was that carpenter (a story by Peter Rosegger) who even in the Holy Night did not leave the rafters in order to make shelters for poor people. And though he used words full of anger when doing it - the writer is right - it still was prayer.

Thus we already have mentioned the most important word - prayer. It is a day of prayers, a day in which we serve God.

However, we must serve God with all our life, thinking, words and deeds, with every step, with every breath and heartbeat. We are free from errors, evil, danger and the traps of transitoriness, but as servants of Light, Life and Eternity. Man has no other freedom. And a prayer is not just that which is said with a bowed head at the altar - there are misused prayers, prayers which are not prayers at all. Prayer is every morning and every evening, a day's labour and the rest at night, each pain and each delight and striving to do one's work well. They all are prayers, if we are not separated from God.

However, that hour in which we want to dwell in a hand made temple--it is a

visit in God's presence where all His children gather around Him. There He fills us with heavenly food in the Holy Supper, there He asks us to take a seat and to listen to His Word. A man's way to the church - it is a man's way back to Paradise lost long ago. Its gates open to the waited for guests, and there are many of them in the praying congregation. It is an hour when dreams and reality unite, and of which we can take with us that beauty, joy and blessedness, of which the world was full - when it was just the garden of Paradise. We brighten our lives by it. Without it it would be empty and sad. However, when opening our soul as a window toward the sun - and toward the lost but according to the promise - eternal Paradise, our life ascends over the transitoriness, becoming a life with God and for God. In order that we remain what we are and what we must be, let us not forget that the Creator has ordered to be written into the stone tables, and He Himself writes into the living hearts: "Remember the sabbath day, to keep it holy."

* * *

VOLDEMARS MEZARAUPS

THE SEARCHER

Roses round about are blooming;
Someone sings a song.
Miles and miles I have been coming
All the way along.

No more roses... No more singing...
Not a single tent!
Overhead like sun is burning
The Omnipotent.

- - - - - - - - -

Miles and miles I have been coming
All the way along.
Like a bird I have been longing
For my nest and song.

* * *

Pastor G. Kness-Knezinskis

OUR YOUTH AND CHURCH

The slow solution of the great events of the world makes of us impatient expectants. It seems we have no present any more. We have only the great riddle of the future which we must unriddle. In our uncertainty we look at our youth. The youth will reach the remote shore of the future. The youth will finish the undertakings which we could not finish. Can we, however, look at our youth with such a faith and confidence today?

What is the present situation of our youth? Having lost our state and our land, we have lost also many ideas, hopes and ideals. Things which were firm yesterday, are destroyed today. Our youth has experienced that. The hopeless and desperate struggle was not only the people's tragedy. It was also the tragedy of the youth. Our youth has no home. Many have lost their father or mother--even both of them. Many youngsters were drafted at the age of 17. Many lost their limbs. Many experienced terror, famine and fear in the Russian Zone. They who are older among them experienced all the difficulties of a prisoner of war. Many youngsters, who in normal conditions could devote their time to studies at home, now are engaged in a hard struggle for existence. Some of them must support their parents, for the latter have lost their abilities to work. Parcels must be sent to Germany and so on. This unusual situation has lessened idealism among our youth. Thus it is good if the youngsters can come together, discuss their problems and consider the great events of their people.

Now let us have a look at the spiritual situation of our youth. In order to visualize it better, let us ask what the pyschologists say. There was a time when the psychologists thought that a human life can be divided into two parts - childhood and manhood; a period of a child - and a period of an adult. Gradually, however, it was understood that between a child and an adult there is an interphase.

The years of youth are an entirely independent period, different for every individual. This phase calls for study. There is a moment in a child's life when he does not say: "Janitis is doing this and that," but: "I am doing."

A moment even greater is that when a youngster has found his "Ego", his personality, and enters into the world of adults. This period can be very critical in the youngster's life. In this phase he feels very lonesome. He gets alienated not only from his closest surroundings but also from everything great and valuable. In this situation there are a great part of our youth today. The dominating materialism is not a soul's ally. The people who surround a youngster are often hollow. The youngster feels misunderstood and starts looking for a human being who could understand him. It is seldom his parents, friend or teacher. In this period one can influence youngsters very easily. They search for problems and they want to solve them. They become interested in dancing, sports, flirting, fashion, work, duties, science, art, class distinctions. It is a time of ideas and searching.

In this period the youngster becomes interested also in religion. Now, how do youth react to religion and Christianity? Longing for something great and nice he starts looking at religion critically. Tears are running easily and many a night is spent praying to God. This far the psychologists had the word.

Our youth reached this phase under very difficult conditions. To them this phase is more difficult. Having experienced the decay of ideals, the great harvest of Death, the dissolution of the church, the impotence of the faithful - sooner or later the youngster faces the question of life's and death's meaning. They who have seen the bombardment of Dresden or any other city, or who have experienced a shipwreck, will see man and rulers from quite a different viewpoint than those who have not had such experiences.

Now, what is the Church's duty in these circumstances? The Church will not and cannot answer the questions put by our intellect and world events. The Church replies to the questions from the Word of God. From this point of view the last decades were a worship to idols. How could the youth gain strength when the older generation often worshiped idols? It withdrew from God's Word and so became insecure. God's Word was no authority anymore. It was degraded to a man's word. The Church proclaims and she must proclaim the Word of God. She must be stable. She wants to give straight answers. She wants a happy and prosperous youth. By the means of baptism she has joined us with the large group of Christians. We are God's property through baptism.

The Latvian youth belongs to God! It is baptized. Every one has been addressed by Jesus personally: You are mine! (Isaiah 43:1) Do not be afraid. I have saved you. You are not alone. I am with you. I am holding you with my right hand. We come in touch with Christ through baptism - with that Christ who went to Golgotha in order to die because of our - mine and your - sins. Christ, who died upon the cross and who arose again, is living and ruling now. He has appointed the Christian Church for the place of His revelation. There we find Him, for where two or three are together in His name there He is in their midst. The Church wants to protect the youth from all exaggeration and fancies. She wants to emphasize that Christ is to be found in God's Word and in the sacraments. The Church talks about our conscience, about the ailing conscience as well as of how to get free from the feeling of being guilty. This great inheritance of the forgiveness of sins God has granted us even in our childhood. We shall accept it by faith. God is looking for every one of us through the Church. Church is not just a place for good entertainment, for finding new friends and acquaintances. God is looking for us and addressing us through the Church.

The Church must be aware of this great task. It must be governed by the spirit of God. And where God's spirit is, there will be the fruits also. Where revival will be, there will be active youth also.

As a matter of fact a great undertaking has always been born in one day. So it happened with all the youth movements! YMCA, YWCA, EC, the Christian Students' Association, and with the youth organizations of different lands. Where the Word of God has been proclaimed and where God is adored, there is also the youth work. One cannot organize it. If a youth worker - the pastor or anyone else - together with some youngsters read the Bible and pray to God, he will experience that two or three will join with him... The work will increase. In the beginning of youth work just these two or three are necessary.

Pastor J. Busch, the most distinguished German evangelist at present, when writing about the revival movements in Germany, emphasizes the great role of the youth in this work. He points out that the Kingdom of God has not been established by masses. There have been men called by God always. And so did Jesus also. He addressed many people in towns and villages, but He was happy when He succeeded in taking somebody aside - and even if he were but a blind beggar at the roadside. And so it is nowadays also. He who has been taken aside and who has been called by God may become a great blessing. A youngster who has experienced great trials in his life and who has triumphed with Christ, can give the best assistance to others. So a youth worker tells: One day I met a young factory labourer. There was no sign that she was a sufferer. Nevertheless, in our discussion it turned out that because of her mother's death she was feeling very lonesome and was searching for a human being who could substitute for her mother.- A cry of a lonely heart for help. Aye, there are many who lack this heart of mother.

The role of youth groups is even more important. If we open the Bible and if we ask: what can I find there as an individual? - we see that there are answers for all questions. The ways could be different there. The important thing is that the Word of God organizes a Christian fellowship. It was experienced by our people in the golden age of the pietists. Later such a fellowship could be seen in the youth groups in Riga, Aluksne, Liepaja, Skrunda, etc. Many, remembering those days, say they were the nicest days in their lives. In Germany such places were the study centers of Imbshausen and Berchtesgaden, the Christian Student's Association lead by brother Urdze, etc.

The Holy Spirit working through the Bible makes it possible for us to see the things which are necessary for every time. Luther said: Men are justified by faith. Spener and Franke stated: Men shall care for their holiness with trembling. In our time one could say: We must understand that we are the Body of Christ and that we belong to this great unit.

Where God's Word is, there must be prayer also. Through God's Word and <u>through prayer</u> <u>the Spirit of God is acting.</u> In a evangelistic week in a rural parish of Northern Minnesota a youngster, a student of St. Olaf's College, was invited by Evangelist Lee to pray for the next day's meeting. I was impressed by the prayer, for the youngster had really understood all the problems of that day's service. Where the young people will pray, there the church will survive.

Our youth is looking for leaders who could help it. There are many values and thoughts available from different directions. If we can use them let us take them. But let us not forget that the Church comes to us as a mother. She wants to give us shelter, protect us and give us the most precious things for our souls. She addresses us through the Holy Scriptures - the Bible. She teaches us to pray to God. She provides us with Christian fellowship. If we will succeed in appreciating this support, we will be happy and we will pass all the great and tiny events of the world calmly - towards the day when we will go back home.

* * *

EDVARTS TUTERS

IN HIS LIGHT

I would submerge in fearful darkness
If there won't be a certain ray
From stars and from the sunny brightness
Enlightening my toilsome way.

My heart, as covered with snow
Would be, without this sacred ray.
No springlike joy then I would know
And gloomy then would be my day.

Yet there is light with me abiding
Dispersing all the clouds of doubt.
The Light of Light is always shining
Onto the path of His devout.

* * *

H. Kreicers.

RELIGIOUS OPINIONS OF R. BLAUMANIS

I.

On January 1st was the 90th birthday anniversary of Blaumanis, and on September 4, 45 years will have passed since he died. It is a rather long period. Nevertheless, in the meantime the name of Blaumanis has not extinguished. Quite on the contrary. It has become even greater.

Influenced by the so-called "new movement" the critics of that time asked for the solving of social problems and blamed Blaumanis for not having them in his writings. Even now one can hear and read the same old statement: Blaumanis has no problems. It is not quite correct.

One must admit: Blaumanis does not deal with all sorts of problems as such. Blaumanis does not construct his heroes at his desk but takes them from real life. Thus his problems also have deep roots in life. For example in "The Spring Frost", in "Raudupiete" and in "Fire" he deals with the problems of love and family; in "Indrani" - with the problem of two generations; in "Andriksons" - collision of different nationalities and classes and a different understanding of rights, etc. Nevertheless, all that reveals itself but to an attentive sight and analysis, and in this respect our old master still is waiting for a more thorough evaluation.

The readers of Majas Draugs certainly will be interested in the great and last - I mean religious - problems: what is his attitude in the matters of faith. There is no doubt that Jekabs Apsitis, Saulietis, Poruks, Fr. Barda, L. Breikss are faithful and Christian. But what about Blaumanis?

In his most complete biography,by A. Dirkerts, we read about the days when Blaumanis was a pupil of the Commercial school at Riga: "Blaumanis usually attended the church alone. He explained his opinions on the sermon at home. He could not agree with everything that he had heard. When the girls wanted to go with him he did not like it: 'You are searching for different things there, you just want to show your dresses and to look at the boys'." This shows a serious and critical attitude even in his early youth.

Some time later, as a young writer he becomes a sincere friend of Rev. A. Zunte, a German, pastor at Ergli.

Then in the summer of 1896, paying a visit to Blaumanis at Braki, V. Eglitis states that Blaumanis told him: "People don't believe in God in this area, and I do not either."

In 1899 was published Blaumanis' distinguished short story, "In The Shadow of Death". Some fishermen have been carried away from the shore on a piece of ice. They are facing death. It is quite a situation for searching out God. Neverthe-

less nothing has been said of that. Just for the fatal casting of lots a fisherman makes the sign of a cross. Has the author been influenced by the "new movement"? Or does he take for granted that these men, so familiar with danger, do not show any intimate feeling, including faith? As a matter of fact, their feelings are really hidden under an apparent indifference - and they remind one of warriors on the battlefield. Nevertheless, under the cover there are gentleness towards their families, longings for remaining alive, and also prayers to Him whose are the earth and the sea.

Shortly before 1905 people said that they had not seen Blaumanis in the church for quite a while. This statement probably was true. The pastor at Ergli was Rev. K. Koehler, a German not much liked by the congregation, and except at Christmas and other feasts the pews were rather empty. It is possible that Blaumanis kept away from the church because he did not like the local pastor.

At last there should be mentioned a statement by A. Birkerts: "As to Blaumanis' relations towards this question (religion, H. Kreicers) here I must note from a true source: Blaumanis has not been faithful, but he did not emphasize it." Nevertheless Birkerts does not say what is the "true source". So it is just a statement with no proof.

This is as much as we can learn about Blaumanis' faithfulness or faithlessness from his biography. There are some hints, but there is no evidence. One cannot depend on them. They might be wrong. In order to learn more of Blaumanis' religious opinions one must search for them in his works.

First a short excursion to the "Dressmaker's days at Silmaci."

In order to get honey for brewing beer, the dressmaker's apprentice Rudis has disturbed the bees and is scolded by his master Dudars; he reminds him of the fifth commandment "Thou shalt not kill."

What a remarkable explanation! First one shall know the catechism - including the commandments of course - to live according to them. If someone does wrong, he probably does not know the commandments. It brings us to a problem much discussed: faith and deeds; is it enough with faith or are deeds necessary as well? Through the mouth of Dudars there has been expressed the thought that deeds are necessary, namely: we must live and act according to the commandments. Even more. The commandments do not regulate just human relations, they should be extended also to all living creatures. One shall be careful and shall not harm them and exterminate them with no reason.

Further, let us tarry for a while at the manly, a bit rough but honest, maidservant Lize in Blaumanis' "Indrani", a figure that appears also in other Blaumanis' works (e.g. Lavize in "From the Sweet Bottle"). Opposing Ieva's wicked attitude towards the old couple of Indrani, among other things she says: "This godlessness must be scolded from the pulpit." Godlessness as Lize sees it is a Christian's unworthy life, evil doings - in this case the young ones' cruelty towards the old ones. Faith must express itself in moral life and actions. The Church must strive against evil where it appears in life. Thus another problem has been touched: is it enough with preaching and services, or must the church mix into life and its struggles? The energetic, active Lize wants an active church.

Now we will take a look at the father of Indrani, the most characteristic representative of his era. In the fifth act of the drama when also his life is in its fifth act, being forced to leave his house and feeling the hour of his departure at hand, he naturally deals with thoughts about the final rest. He says to Zelmina: "I think I'll die, they will bury me and it'll be finished. Nevertheless, I shall remain a little alive through that good which I have taught you." Here the problem of immortality has been touched.

A little later, having learned that he had lost his law-case against his son, he is quite stricken. His rights, about which he was so certain, for which he had strived, the court had not recognized. Shall he pass away with no satisfaction? There is but one comfort left for him - God's judgment. It is unfailing, it is over all human weaknesses, absolute, it is the last. In his hard hour the father of Indrani clings to the thoughts of God's judgment. However, he cannot ascend above all his human weaknesses, he cannot get rid of the bonds of the earth and experience transfiguration. At the end of the drama we see him suffering because of hurt selfishness, in helpless anger and spite, and worrying about the future of his wife who has lost her sight. In the last act the candle extinguishes and the old man remains in darkness.

* * *

Pastor H. Jesifers

ABOUT CHURCH ATIENDANCE

I dedicate these lines to those who are familiar with the Christian principles and who are the "salt of the earth". I would like to discuss with them the material and spiritual advantage of church going.

After having arrived in new living conditions in a strange land, one has noticed many a thing never seen before, not mentioning the peculiar general pulsation of this continent, especially of the USA which, by the Americans themselves, is considered one of the biggest melting pots in the world. As to the Lutheran church, we expected to find the same appearance of it here as we had it at home and in Germany. The difference, however, has been great indeed. The Lutheran church life is different in some respects, even strange, with different activities and customs. The church buildings are of a different style, as well as the church interior; with most of the hymns we are not familiar; and with the order and actions of the service likewise. When one has met the local church members and when one has learned to know their viewpoint concerning the church life, the surprise has been even greater. Regular church attendance is quite remarkable. It is considered as a sign of Christianity, and a frequent absence from the services as a disgrace. There have been many discussions among the Latvians about that. Their attitude, however, has been mostly negative. The accusations have been right and wrong. Those of our compatriots who have been employed in the country and who have lived in inadequate conditions have been several times surprised how hard the employer was and how he could not or did not try to understand their situation - while he attended the church regularly every Sunday at the same time. Sometimes I have heard: "Regular church attendance to them is just routine. Their hearts are far off."

There are exceptions everywhere. In some cases it might be true. After a more thorough study, however, one cannot say that it is true always and everywhere. Especially I cannot agree that regular church attendance here is just routine. Everything which is forced fades away and disappears sooner or later. If church attendance were just routine one could see the negative results in the Evangelical Lutheran Church of America. One sees however quite the opposite. According to the last statistics 58 per cent of the inhabitants of the USA belong to the church, namely, they are active members supporting their church materially. Further I want to point to the words of the Bible "from their fruits you should recognize them." Really the deeds characterize the doer. The deeds of the Lutheran NLC churches, however, are excellent. I am going to mention quite remarkable facts.

When the NLC churches learned to know the disaster and miserable life of their brethren in Germany, they started an action never seen before in the Christian Church. A serious work was in process. First the interest of the churchmembers had to be raised. There was not much time. It must be done fast. In general the information was given darkly colored. Having arrived here in 1949 I took part in this action and I can bear witness of that. As a matter of fact, the main work

was started late in 1948 and at the beginning of 1949. As the action asked for huge means, the leaders of the church had but one way - to ask for offerings from the local church members. The beginning was not easy at all, but the action was successful.

Miss Cordelia Cox, director of the resettlement service of the NLC, whose name we have heard quite often, made a report last year at Hannover. She gave very interesting facts and figures which must be kept in mind. From 1939 to 1950 the Lutheran Church (NLC) has spent $3,571,000 for the Lutheran refugees. The transport and settlement of 31,000 Lutherans alone has cost $2,613,197. This money was received only from the members of the local NLC churches. They have offered it by putting it in special envelopes when attending their services Sunday by Sunday. It is quite understandable that such an amount could not be raised by one or two offerings a year. In order that the direct churchlife would not suffer, it asked for an extension to a rather long period.

Recognizing regular church attendance as necessary, and showing their Christian attitude, the local church members have reached excellent results. We too have shared the benefits of this attitude. And without it many of us would not be here.

So it is quite clear that only with regular work can one reach good results. In the every day life it is not different.

I have seen here rather small parishes. Their membership sometimes did not reach even one hundred. Yet they were quite capable of supporting themselves and, according to their size, even took part in such common undertakings as Lutheran World Action and foreign missions. So in my opinion we cannot talk but of routine. It is the upbuilding of the Kingdom of God.

Taking into account our church life at home we must admit that the picture there was not quite the same. We lived in comparatively good conditions. We had a great heritage of large parish houses and parsonages left to us by our forefathers. Nevertheless almost each congregation had difficulties with its budget and there was not much left for the realization of Christian ideals. The reason was lack of activity in the church and parish life. Our services were well attended only on feastdays.

A Christian church cannot be strong and living if its members do not take part, if they are not active enough. "From their fruits you shall recognize them."

So in short I have described the material advantage of church attendance.

* * *

Pastor E. Kiploks

THE ORIGIN OF FOREIGN MISSION WORK IN LATVIA

It is almost impossible to give a description of the origin and development of the foreign mission work in our home land. There is practically no material available. Yet as I have started to write about foreign missions, I will try to give a short and, I am convinced, a rather incomplete survey.

We have no indications of any mission work in the colonies of the duchy of Kurzeme. We can only make this presumption: some attempts were made, obviously by the garrison of the colony in which it is very plausible there were Latvians too.

The Latvians received the first news about foreign missions from the pietists. As a matter of fact, the pietists are the pioneers in foreign missions. Some of their workers which were sent to Latvia became missionaries some time later; for

instance, Christian David. Loskiel, the poet, about whom there was an article in one of the previous issues of Majas Draugs, was also one of its supporters. His work about Indian missions was written in Velki. Certainly bondsmen, which the Latvians were then, could not be missionaries. Nevertheless, the pietists at least popularized this work among them. It was done in the parochial meetings by reading the descriptions of the brothers. These descriptions were spread out in manuscripts. I have seen such manuscripts. They were life descriptions of the missionaries, or the work of the brothers in foreign missions was mentioned there.

Further suggestions for foreign missions in our home land came from the Lutheran church in Germany. During the last two decades of the last century, because of the influence of the spiritual revival which came after the fight for liberty, many mission societies were established there (the first one in 1824 in Berlin). This foreign mission work found its echo also in Latvia and Estonia, for at that time the conditions were favorable there.

Let us mention at first the pastoral synods. In 1832 there was passed a church act which foresaw annual synods consisting of the pastors of the separate consistorial districts. Though they had no rights of making any decisions the synods could make proposals, and the problems of Seelsorge, inner and foreign missions, etc. were discussed. - On the other hand, under the leadership of Bishop K. Ulmann, from 1838 there was a monthly published - "Mitteilungen und Nachrichten fuer die evangelische Geistlichkeit Russlands." Here too was an opportunity to make suggestions and incitements.

The change in the spiritual life was even more important. Rationalism, which had taken rather deep roots in the leading classes, namely the German aristocracy and the urban people, and which were cool towards missions and things like that, gave a place to confessional Lutheranism with a moderate pietistic sound. Some pastors here and there in the cities started mission classes, e.g. August Ferd. Hahn (1807-1871) in Tallin, Johannes Evangelista Gossner (1773-1858) in Petersburg. Men like Ludwig Katterfeld (1843-1910; influenced by Hahn while being a graduate of a grammar school, he wanted to attend a seminary for foreign missions), Georg Wilh. Loesewitz (1808-1888) and home mission organizations (1839, Pleskodale in Riga) created an atmosphere favorable to foreign missions. In the urban parishes foreign mission groups were established; in rural communities foreign missions were favored by the aristocrats.

As the Latvians were not touched by rationalism, they listened to the mission sermons and gave offerings willingly. I have no other data at hand, only some notes concerning the early mission literature. It shows interest. In 1833 and 1834 was published "The News about Events in the Kingdom of God, for The Knowledge of The Beloved Latvian Souls". The publisher was G. G. Sokolowsky, pastor of Straupe. In 1846 Bishop K. Ulmann published his booklet of 25 pages, "How the People of Tahiti Island have Become Christians," In 1849 P. Seeberg, a teacher, published "News from Africa"; in 1850 F. Mahlbergs, a writer, published, "The Grace of our Lord with the Hotentot People." From 1857 - 1865 the Latvian newspaper had a mission appendix every second week. In 1861 E. Plates published a "Mission Map". Some years later several articles were published by the following pastors: Kr. Dzirne, L. Herwagen, E. Koehlbrandt, T. Doebner, H. Adolphi.

At the middle of the century foreign mission work was spread out in all the congregations. Mission festivals were held with guest preachers. The offerings were sent to the Mission Society of Leipzig. In 1869 the later even published a special "Mission Paper" in Latvian. In the annual reports of this society there are some interesting news, e.g. 1872/73 the Latvians of Gaujiena sent their offering to the orphans of Njanapus and Atschikann Mariamatt in India; the Latvians at the mission festival day in Ergli collected 100 Rubel, the Latvian parish in Tukums - 20 Rubel. About 1870 the parishes were very active in Liepaja, Kuldiga and Jelgava.

I have no news as to when the first missionaries were sent from the Baltic states. By chance I found a remark about Arnold Nerling, an Estonian pastor (born in 1837) who, in charge of the Leipzig Mission Society, worked in India from 1862 - 1867 - and about a certain Lukin from Vidzeme, probably a Latvian, who since 1900 worked in Africa. In 1903 Fricis Stambergs from Kuldiga (born on 1871) went to Africa. His memoirs we will read in the next issue.

Czarist Russia looked upon foreign missions suspiciously. In 1889 the Ministry of the Interior even prohibited the raising of money, inviting foreign lecturers. However, this decree was cancelled soon. But the work faced even more difficulties because of the fact that from its first phase only passive support was given by the people to the foreign mission society.

* * *

Pastor Osvalds Gulbis

VOICES IN THE NIGHT

Like a tired bird daring not to alight on its nest, Night was circling over the camp. The fires had not been kindled, hunger had not been satisfied and the same bundles as yesterday which served them as pillows had become insufferably hard. After a while of slumber the men started up and listened. Was not someone coming? It was a restless night. Danger was too close. Saul had just to stretch out his arm and he could take them as young birds out of their nest. David, however, apparently still had not made up his mind what to do--to withdraw or to start an attack.

As for the men, they would rather prefer the latter. David needed just to say a single word and all of them would have flown up like young eagles. David, however, did not say that word.

The sun was already setting when he received the word: Saul is after you and encamped not far from here in the hill of Hachilah. David's reaction was just: "All right." The men were surprised. Did David really think that Saul, being returned from following the Philistines just a while ago, had come to listen to David's lyre here in the wilderness? Those men had spears!

It was soon before dawn, and the decision should be made fast, for while it was still dark they could disappear in the hills where they knew every path, or - and they all preferred that - to sneak to Saul's encampment and - whoops! to take them one after another. In the next night they could already proclaim David as a king and return - as conquerors. The eagles of David... In case not all of them received fields and vineyards, in case not all of them would be made captains of thousands and captains of hundreds - they still could enjoy a pleasant living. What was David waiting for? If it concerned the Philistines no one needed to urge him, but as soon as it concerned Saul - the great hero apparently lost his courage. Look how he respects him, the men of David thought, and stretching their heads followed with their eyes the hardly noticable shadow which could be seen in one - and after a short while in a different - corner of the camp: David!

David was all right. The men liked him. But why did he dawdle? Then the word came!

"Who'll come with me?"

Whispering sometimes is more successful than shouting. And they who are complaining that no one would listen to them, should ask themselves whether they have not been too loud. For it really is a privilege to talk from a roof, nevertheless the things which move us and which we remember, almost always have been whispered

into our ear.

David had talked very softly. Nevertheless, his words had brought to excitement almost the entire camp. David is going to attack! Get up! Get up! As great as was the joy, however, as bad was the disappointment. Just one man was allowed to go with David - his nephew Abishai.

The men fell down on their backs, put their arms under their heads and stared up at the sky. With silvery wing tips and sifting a slight fog the night was ascending. Everything was silent.

"H - i - i!" suddenly a cry extended over the hills.

In the twinkling of an eye all the camp was in excitement. However, it was stopped by their captains, like waves breaking on a shore.

"H - i - i - i!"

The men sweated. They could not bear that any longer. Who was shouting there? Was it not David's voice? The displeasure, having reached its crest, suddenly changed its direction. Saul was a monster, an oppressor, a tyrant - of that they all were sure. For almost all of them were in debt and in distress, and almost all of them felt burning grass under their feet. Nevertheless they did not care for Saul now. David was in Saul's encampment, probably captured - but those captains - - - (It is better to shut one's ears once in a while).

In the most distant corner of David's encampment there were Grandpa and Sonny laying. These were the names which they used when addressing one another and by these names they were called by the men. Was Grandpa really the boy's grandfather, was Sonny really the old man's grandson - nobody cared about that. They both were from the West, they both had the same trouble and they both had no relatives. Nobody asked what had happened to them either. - One just had to mention Philistines and the old man's hands started to tremble and Sonny's face became as pale as linen. Nevertheless as for the Philistines, one could blame them as much as he liked -- Grandpa would not care. The Philistines had killed his sons. They had burned down his homestead and they had driven away his flocks. But he would get furious if some one would say that of Saul. Though Saul's men had robbed his last goat on the back of which he had put Sonny, nevertheless Saul was innocent. They who were the guilty ones were Saul's advisers, his helpers and helpers' helpers, - not Saul. And he did it --he blamed Saul's men mercilessly.

Thus being of different opinions and fit not for the battlefield - one was too old, the other too young - both of them kept a little aloof.

Lying on his belly and almost fainting of curiosity, the boy blamed Grandpa not less than the soldiers their captains. Grandpa was fine but he did not understand a thing. His palm on the boy's shoulder not only bothered him but hindered him for running away in order to get a glimpse of what was going on there. David probably had done to Saul the same as sometime ago he did to Goliath.

"Grandpa," the boy turned to the ignorant one in order to explain his view. Nevertheless Grandpa was not there anymore. Where was he? However the boy did not care for Grandpa now. Without delay he disappeared into the bushes like a rabbit.

After a while of careful walking,and some considerations about Grandpa's disappearance, the boy started. There was some one shouting again. It was David the boy was sure: David was calling Abner's name. Abner was the commander-in-chief of Saul's army and his bodyguard. Thus there was but one possibility. David was captured by Abner, and, he, Sonny, had to go and rescue him. If the shepherd boy - David - could conquer a giant, could not he do the same with this good-for-nothing, this Abner? Of course, he could. With no considerations and with no

precaution the boy ran as fast as he could, but suddenly he was grasped by a hand--if not he would have fallen head over heels into a pit.

"What's the matter, boy?"

"Grandpa!" Quite embarrassed Sonny made this statement, and being seized by his arm had the same feeling as on that unfortunate day when he lost all his relatives. Being as hungry as a wolf he saw an old man milking a goat. He stole up closer but was caught by the old man. Sonny was an orphan and he probably had suffered from the Philistines even more than Grandpa.

"Grandpa, look over there!" Sonny had noticed two shadows on the top of the opposite hill.

"Be silent, or..." Grandpa did not tell what he was going to do, but it seemed Sonny was as sure about that as about those two shadows: They were David and Abishai.

"Who are you that calls to the king?" a voice - probably Abner's - came up from the valley.

It sounded as strangely as if someone would have put his palm onto Abner's mouth, Sonny thought and already wanted to try it, but being vigorously shaken by Grandpa's hand, gave up his intention immediately. David went on. The boy had to listen.

"So you awoke at last, Abner." David cried. "Take a look, great warrior, where is your king's spear and where is his jar of water? Look carefully - - His spear was stuck in the ground at his head and his jar of water was at his side. - - Can't find them? - - what - - don't search for them. The king's spear and his jar of water are here with me."

Abner did not reply. Nevertheless another voice resounded deep and hoarse - as if from a tomb.

"Is it you, my son David?"

"It is the king," Grandpa whispered to Sonny and the boy felt the old man's hands trembling. "David has taken the king's spear and jar of water..."

"Why?" The boy wanted to know, but being shaken by Grandpa again - frowned. "Well, that's the way adults do," the boy thought and was astonished, noticing that one of the figures suddenly collapsed.

"It's David" whispered Grandpa. "He has bowed with his face to the earth and does obeisance."

"My lord the king!" Grandpa and Sonny heard David saying. "What are you hunting in the mountains? - Is it a lion? Is it a bear? No, it is a harmless partridge. Behold, the Lord gave you into my hand today. I could have killed you with your own spear. I didn't. Why do you listen to the words of evil men who say, 'Behold, David seeks your hurt?' King... O king..."

Grandpa and Sonny were quite excited. It seemed David's voice almost broke in tears. What would the king answer? They wondered. Then came the reply.

"I've done wrong... Return, my son David... I will no more do you harm... you are more righteous than I..."

"Here's your spear and jar," said David, and he arose, "let someone come over and fetch them."

"Let's go!" whispered Grandpa. "This is a holy place."

"Holy?" Sonny was surprised.

"Yes, Sonny, where evil is not repaid with evil - there is a holy place indeed."

Nevertheless this wise doctrine seemed too high for Sonny. After walking awhile he wanted to know something else.

"Grandpa, could he really kill the king?"

"Yes, Sonny."

"And he didn't?"

"No, my dear."

"Why didn't he, Grandpa?"

"Because he is big."

"But Grandpa, didn't you tell that the king was the biggest of all - taller than any of the people from his shoulders upwards?"

"O yes. He was not only tall, he was great. But now he is small. Envy and hatred have made him small."

"How small, Grandpa? As small as I am?"

"Even smaller, Sonny, even smaller..."

Sonny raised his eyes up to Grandpa, compared the statures, and was surprised. The king was supposed to be even taller than Grandpa. How could he suddenly become as small and even smaller than a boy? He did not realize the difference between tall and great, and he desperately wanted to return and to get a glimpse of such a small king. Nevertheless Grandpa would not allow that anyway.

They had reached the camp. Over the hills, with a golden apple in its hand, there was a new day coming.

* * *

A STRUGGLE OVER THE YOUTH

Night arrests, kidnappings, secret trials, and illegal confiscation of church property show that an open battle of the Bolshevistic regime against the church has begun. However the very stumbling block seems to be the Christian youth. In late April the communists declared that the Protestant Youth organization in the East Zone, the Junge Gemeinde, never has had legal authorization, accusing it of "working under a religious mask" for the warmongers in Bonn and in the U.S.A. In this respect many leaders of the Christian youth were arrested and hundreds of members of the Junge Gemeinde were thrown out of school at "public school gatherings" where they were called "traitors, saboteurs, and enemies of Communism," the rest of the students were forced to renounce their friends. The "faithful" teachers scold the Christian students in front of the whole school, and hold hearings for young people which last for hours. On the other hand, teachers who dare to stand up for the students in the name of justice are fired at once from their jobs and can only avoid arrest by fleeing. There have been threats - perhaps already carried out - of the withdrawal of personal identification papers and of ration cards.

A definite reply to the attack on the youth group came immediately from Bishop Dibelius. "The work of the Junge Gemeinde will continue," he said. "I greet those who remain loyal to it despite heavy pressure... To those who let themselves be forced into signing statements contrary to their convictions and their consciences," the Bishop asserted, "I say that God's forgiving mercy is greater than our human failings. Signatures obtained by blackmail have no validity in the eyes of God. You are free to act according to God's word and commandments."

To the parents of the young people who are at the storm center of the church-state battle the Bishop said: "I know how hard it is to watch while your children are being persecuted for their faith. But don't forget that nothing will better equip your children for a confident adult life than the experience of standing by their church in their youth."

A strong attitude has been taken also by the German Bishop's Conference. "We declare that we do not believe a word of the attacks which have been raised against the Junge Gemeinde in the Junge Welt, the organ of the central committee of the Free German Youth. We know these young Christians and we know that it is not true that they want to turn the Junge Gemeinde into a 'Terrorist Group' to sabotage the reunification of Germany. Terror, treachery, and sabotage do not belong among the methods of Christian effectiveness."

The news from Quedlinburg, near Magdeburg shows what is the method of the counterpart. Communist youth groups entered the churches there and disrupted the services by climbing over pews, whistling, stamping and shouting.

* * *

A NEW DISCOVERY IN BIBLE MANUSCRIPTS

In 1947, following their goats into a cave, Arabs found jars in which scrolls had been sealed for 2,000 years. Among the scrolls was a complete manuscript of the Book of Isaiah. This discovery set off a thorough search by archaeologists as well as goatherds. A thriving black market mushroomed in Bethlehem where Beduins offered scraps of withered leather and parchment to curio seekers and collectors.

In a cave by the Dead Sea about a half-mile from the place the first discovery was made, Beduins now have found more manuscripts. They are in Hebrew, Aramaic (the language spoken by Jesus), and Greek and include about 2,000 year old copies of 27 of the 39 books of the Old Testament, as well as biblical commentaries and apocrypha, some previously unknown. The discovery is "perhaps the most sensational archaeological event of our time," reported G. Lankester Harding, the Jordan government's Director of Antiquities. They will keep biblical scholars of the world busy "for the next generation, at least," he predicted.

The manuscripts recently found are said to date from the second century B.C. They are about a thousand years older than the text of the Old Testament known this far and it seems they have been used once by the Essenes (a severely ascetic brotherhood among the Jews of Palestine from the 2nd century B.C. to the 2nd century A.D.)

* * *

THE CHURCH LIFE

In Sweden. Bishop Giertz, the popular novelist and the youngest bishop of the Church of Sweden, on his recent visit to America, decided that Swedes who came to America are more faithful church members than their brothers and sisters who stayed at home. In Sweden where the church is under state control, laymen believe everything goes along well enough without their help or contributions, said the Bishop. In America the laymen have "greater interest and responsibility" in

their church. Church attendance is best in the country districts of Sweden, the Bishop said. American churches much surpass the Swedish churches in ministering to the people in the cities.

* * *

In Finland. A church poll indicated that about 8 per cent of the people of Finland are church attenders. 40 per cent listen to radio broadcasts of Sunday services. Children are taught to pray in 85 per cent of the families and 63 per cent send their children to Sunday school. 22 per cent of the Finns received Communion last year. The population of Finland is 4 million--95 per cent of them are members of the Lutheran Church.

* * *

In Germany. A similar poll in Western Germany shows that 78 per cent of the people confess faith in God, 6 per cent say they believe in God "but not as the church teaches", 4 per cent believe "in a higher power," 6 per cent say they have no religious belief and 6 per cent wouldn't give any answer. The percentage of believers among women (84) and among farmers (90) was considerably higher than among men (71) and professional people.

* * *

In Belgium. Belgium is a Catholic country (95 per cent Roman Catholic). According to a survey by Roman Catholic officials, about 50 per cent of the Belgian people go to Sunday mass (in USA - 75 per cent). The highest percentage of church-goers is in the agricultural province of Limburg (80 per cent), the lowest - in Brussels (35 per cent).

* * *

SUBSCRIBE TO THE MONTHLY, MAJAS DRAUGS

Published by
National Lutheran Council
327 South LaSalle Street
Chicago 4, Illinois